

Ekonomikas ministrijas
Būvniecības politikas departamenta sagatavotie skaidrojumi
būvniecības jomā 2020. gadā

Tēma	Jautājums	Skaidrojums
Būvniecības likums	Par Būvniecības likuma 9. ¹ pantu	<p>Būvniecības likuma 9.¹ panta otrajā daļā ir noteikts, ka būvnormatīvu tehniskās prasības piemēro jaunas būves būvniecībai, novietošanai, inženiertīklu ierīkošanai, būves pārbūvei, atjaunošanai, konservācijai un restaurācijai. Atjaunojot, pārbūvējot, restaurējot vai konservējot būvi daļēji, būvnormatīvu tehniskās prasības ir piemērojamas attiecībā uz atjaunojamo, pārbūvējamo, restaurējamo un konservējamo daļu. Norādām, ka veicot grozījumus Būvniecības likumā (“Grozījumi Būvniecības likumā” (22.06.2017. likums/LV, 128, 29.06.2017./Stājas spēkā 10.07.2017.)) anotācijā ir sniegts paskaidrojums, ka “[.] atšķirībā no jaunas būvniecības šajā gadījumā būtu jāņem vērā, ka attiecīgā būve jau ir ekspluatācijā nodota. Pieņemot, ka būves īpašnieks ievēro normatīvo aktu prasības, ciktāl tās attiecas uz būvju ekspluatāciju (uzturēšanu) – būvei būtu jābūt atbilstošai normatīvo aktu prasībām, kad šī būve tika būvēta. Būves ekspluatācijas laikā būvniecības jomas tehniskās prasības var būt būtiski mainījušās, tomēr tas pats par sevi nenozīmē, ka attiecīgā būve nav ekspluatējama vai ka tā vairs nebūtu droša. Pretējā gadījumā visas ēkas, kas ir būvētas līdz jaunā regulējuma spēkā stāšanās dienai būtu atzīstamas par nedrošām un būtu pārtraucama to ekspluatācija. Līdzīgi tas attiektos arī uz inženierbūvēm. [.]”.</p>

Minētais anotācijas teksts paskaidro, kāpēc atjaunošanas, pārbūves vai restaurācijas gadījumā, pastāvot noteiktiem apstākļiem var atkāpties no būvniecības jomas tehniskajām prasībām, neparedzot alternatīvus tehniskos risinājumus. Pēc analogijas jaunas būvnormatīvu tehniskās prasības nevajadzētu piemērot attiecībā uz būves daļu, kur būvdarbi nenotiek, jo attiecīgā būve jau ir ekspluatācijā nodota. Pieņemot, ka būves īpašnieks ievēro normatīvo aktu prasības, ciktāl tās attiecas uz būvju ekspluatāciju (uzturēšanu) – būvei būtu jābūt atbilstošai tā laika normatīvo aktu prasībām, kad šī būve tika būvēta. Būves ekspluatācijas laikā būvniecības jomas tehniskās prasības var būt būtiski mainījušās, tomēr tas pats par sevi nenožīmē, ka attiecīgā būve nav ekspluatējama vai, ka tā vairs nebūtu droša.

Vienlaikus informējam, ka Būvniecības likuma 9.¹ panta noteiktajā kārtībā gan jaunas ēkas būvniecības gadījumā, gan veicot esošas ēkas atjaunošanu vai pārbūvi ir pieļaujamas atkāpes no būvnormatīvu tehniskajām prasībām (izņemot atkāpes no mehāniskās stiprības un stabilitātes prasībām), piemēram, gaiteņu platums, kāpņu gabarīti, stāvu augstums utt. pēc tā saskaņošanas ar attiecīgajām valsts un pašvaldību institūcijām, vai atsevišķos gadījumos (akustikas (aizsardzība pret trokšņiem), ilgtspējīgas dabas resursu izmantošanas, lietošanas drošības un energoefektivitātes jomā) pēc atbilstošas jomas būvspeciālista pamatojuma. Jaunas būvniecības gadījumā būvniecības dokumentos atkāpes no būvnormatīvu tehniskajām prasībām (izņemot atkāpes no mehāniskās stiprības un stabilitātes prasībām) ir pieļaujamas pēc paredzēto alternatīvo tehnisko risinājumu

		<p>saskaņošanas vai pamatošanas Būvniecības likuma 9.¹ panta septītajā vai devītajā daļā noteiktajā kārtībā, ja ar alternatīvajiem tehniskajiem risinājumiem tiek nodrošināta Būvniecības likuma 9.panta prasību izpilde. Alternatīvos tehniskos risinājumus ugunsdrošības jomā saskaņo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests. Jānorāda, ka būvspeciālistam, sagatavojot atbilstošu dokumentāciju, kas pamato nepieciešamo atkāpi no būvnormatīvu tehniskajām prasībām, jāņem vērā Būvniecības likuma 9.¹ panta trešajā daļā noteiktā saskaņošanas procedūra.</p>
	<p>Par būves ekspluatāciju pirms nodošanas ekspluatācijā</p>	<p>Lai būvi varētu izmantot pirms tās nodošanas ekspluatācijā, Būvniecības likumā ir noteikti nosacījumi, pie kādiem tas ir iespējams. Būvniecības likuma 21.panta otrā daļa nosaka, ka <u>būvi aizliegts izmantot līdz tās pieņemšanai ekspluatācijā</u>, izņemot šā panta trešajā daļā minētos gadījumus, savukārt šā likuma trešā daļa nosaka, ka ekspluatācijā pieņemtas ēkas pārbūves, atjaunošanas vai restaurācijas laikā, kā arī inženiertīklu un speciālajos būvnoteikumos paredzētajos gadījumos inženierbūvju būvniecības, pārbūves vai atjaunošanas laikā to izmantošana pirms pieņemšanas ekspluatācijā ir atļauta, ja būvprojektā iekļauts izvērtējums par būves izmantošanas pieļaujamību būvdarbu laikā, izmantošanas nosacījumi, bet attiecībā uz ēkām — arī aprēķini par būvmateriālu pieļaujamo svaru un montāžas slodzi uz nesošajām konstrukcijām, kuri iekļauti būvprojekta sastāvā esošajā darbu organizācijas projektā. Regulējums paredz, ka ēku var izmantot pirms nodošanas ekspluatācijā, ja būvdarbi tiek veikti esošā ēkā un tas risināts</p>

		<p>darbu organizēšanas projektā, savukārt speciālajos būvnoteikumos paredzētajos gadījumos inženierbūves un inženiertīklus - ja būvprojektā iekļauts izvērtējums par būves izmantošanas pieļaujamību būvdarbu laikā un izmantošanas nosacījumi. Citos gadījumos, kas nav minēti Būvniecības likuma 21.panta trešajā daļā būvdarbu procesā esošu būvi aizliegts izmantot līdz tās pieņemšanai ekspluatācijā.</p> <p>Vienlaikus norādām, ka būves ekspluatācijas uzsākšana nevar traucēt būves pieņemšanu ekspluatācijā un prasība atbrīvot būvi atbilstoši Administratīvā procesa likuma 13.pantam nav samērīga. Ņemot vērā, ka būves izmantošana pirms tās nodošanas ekspluatācijā ir pārkāpums, būvvaldei saskaņā ar Būvniecības likuma 28.panta otro daļu ir tiesības lemt par administratīvās atbildības piemērošanu.</p>
	22. un 23.panta skaidrojumi	<p>Būvniecības likuma 22. panta pirmajā daļā ir noteikts reģistrācijas pienākums kā tāds un vispārīgs pienākums sniegt noteiktu informāciju, ja komersants vēlas sniegt būvniecības pakalpojumus. Taču šī tiesību norma pati par sevi neparedz, ka komersanta tiesības sniegt būvniecības pakalpojums pēc reģistrācijas būvkomersantu reģistrā ir aprobežotas tikai ar to būvspeciālistu kompetenci, ar kuriem šiem komersantam ir noslēgti darba līgumu. Uz to skaidri norāda, ka Būvniecības likuma 22. pantā otrajā daļā lietotie vārdi “<i>tam ir attiecīgi būvspeciālisti</i>”. Šajā normā, atšķirībā no prasības sniegt informāciju ir lietots vārds “<i>ir</i>”, nevis – “<i>nodarbina</i>”. Tāpat jānorāda, ka būvniecības regulējums ir skatāms savstarpējā kopsakarībā, nevis atrauti. Tā Ministru kabineta 19.08.2014. noteikumu Nr.500</p>

“Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) tikai noteiktos gadījumos ir lietoti vārdi “*norīko*” vai “*nodarina*” – norādot uz to, ka ar noteiktiem speciālistiem ir jābūt darba tiesiskajām attiecībām (reģistrētiem Būvkomersantu reģistrā kā attiecīgā būvkomersanta nodarinātiem būspeciālistiem). Līdz ar to, ja būvnoteikumos tas nav īpaši norādīts, tad būvkomersanta var piesaistīt nepieciešamos būvspeciālistus pie kādas būvniecības ieceres izstrādes un realizācijas brīvi izvēloties līguma veidus. Tomēr, vēršam uzmanību uz to, ka gadījumā, ja atbildīgie būvspeciālisti nav nodarbināti pie būvkomersanta, tad viņš, nevar sniegt būvniecības ierosinātajam (pasūtītajam) projektēšanas, būvdarbu vai būvuzraudzības pakalpojumus. Citiem vārdiem sakot, būvkomersanta kompetence sniegt pakalpojumus būvniecības ierosinātajam (pasūtītajam) izriet no uz darba līguma pamata piesaistīto būvspeciālistu kompetences.

Piemēram, ja būvkomersants vēlas sniegt ēku projektēšanas pakalpojumus, tad viņam ir jānodarbina un jānorīko kā būvprojekta vadītājs savu atbilstošu būvspeciālistu (Vispārīgo būvnoteikumu 32. punkts). Būvniecības likuma 13.panta pirmā daļa nosaka, ka būvspeciālisti ir personas, kas ieguvušas patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras, būvniecības vai elektroenerģētikas jomā reglamentētās profesijās. Ministru kabineta 20.03.2018. noteikumos Nr.169 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” šīs specialitātes tiek sadalītas pa noteiktām darbības sfērām, ņemot vērā būvju veidu. Saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 32.punktu būvprojekta vadītājs ir atbilstošas jomas būvspeciālists, kurš vada projektēšanu un

koordinē būvprojekta izstrādi. Vārdi “atbilstošas jomas būvspeciālistu” norāda uz to, ka būvprojekta vadītājs nevar būt jebkurš būvspeciālists. Šajā ziņā jāņem vērā, ka būvprojekta vadītājs savus profesionālos pienākumus pilda, lai, kopā ar citiem būvspeciālistiem, izstrādātu normatīvajiem aktiem atbilstošu būvprojektu. Tomēr ir jāņem vērā, ka visas būves nav vienādas un katrai būvei ir savas specifiskās prasības. Šī iemesla dēļ specialitātes ir sadalītas darbības sfērās, ņemot vērā būvju veidus, piemēram, ēku konstrukciju projektēšana ir nodalīta no inženierbūvju projektēšanas.

Ņemot vērā Vispārīgo būvnoteikumu 36.punktā noteiktos būvprojekta vadītāja pienākumus ēkas būvniecības (jauna būvniecība, pārbūve, atjaunošana, nojaukšana) gadījumā, var veikt būvspeciālists ar arhitekta prakses sertifikātu, kā arī būvspeciālists, kuram ir sertifikāts ēku konstrukciju projektēšanā. Abi būvspeciālisti atbilst Vispārīgo būvnoteikumu 32.punktā izvirzītajai būvprojekta vadītāja kompetencei, lai vadītu jaunas ēkas, ēkas pārbūves, ēkas atjaunošanas vai ēkas nojaukšanas projektēšanu un koordinētu būvprojekta izstrādi. Līdzīgi tas attiecas arī attiecībās uz atbildīgo būvdarbu vadītāju un atbildīgu būvuzraugu.

Papildus būtu jāņem vērā, ka Būvniecības regulējumā nav paredzēts īpaši izņēmumi attiecībās uz projektā-būve līgumiem. Tomēr, šāda līguma gadījumā būtu jāņem vērā, ka starp pasūtītāju un izpildītāju faktiski tiek slēgts būvdarbu līgums, kura ietvaros izpildītājs apņemas pasūtītīt arī nepieciešamo būvniecības ieceres dokumentācijai kādai vai noteiktai personai. Pie šādas līgumu struktūras izpildītājam (kā būvdarbu veicējam) ir

		nepieciešamas nodarbināt atbildīgo būvdarbu vadītāju, bet personai, ar kuru tiks noslēgts projektēšanas līgums – būvprojekta vadītāju. Šobrīd Saeimā tiek izskatīts likumprojekts “Grozījumi Būvniecības likumā” (Nr. 626/Lp13). Ar šo likumprojektu ir plānots grozīt Būvniecības likuma 22. pantu, novēršot praksē konstatētās neskaidrības, nemainot iepriekš norādīto.
MK 19.08.2014. noteikumi Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi”	Vai jāveic atkārtota būvprojekta ekspertīze, ja veiktas izmaiņas Ugunsdrošības pasākumu pārskatā	Atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 69.punktam atkārtota būvprojekta ekspertīze ir jāveic, ja būvprojektā, kuram ir veikta būvekspertīze, pirms būvdarbu uzsākšanas vai būvdarbu laikā tiek mainīts būves arhitektoniskais risinājums vai būves, tās nesošo konstrukciju vai to daļu konstruktīvais risinājums attiecībā uz būves mehānisko stiprību, stabilitāti, ugunsdrošību vai lietošanas drošumu. Tātad atkārtota būvprojekta ekspertīze ir jāveic, ja tiek mainīts būves nesošo konstrukciju vai to daļu konstruktīvais risinājums. Ja ir veiktas izmaiņas būvprojekta daļai “Ugunsdrošības pasākumu pārskats”, kas neskar būves arhitektonisko risinājumu vai būves, tās nesošo konstrukciju vai to daļu konstruktīvo risinājumu, līdz ar to uz šo gadījumu neattiecas Vispārīgo būvnoteikumu 69.punkts.
	Būvekspertīzes veicēja interesešu konflikts	Normatīvie akti būvniecības jomā viedo vienotu prasību sistēmu un šī iemesla dēļ tajos ietvertās tiesību normas ir skatāmas savstarpējā kopsakarībā, nevis atrauti viena no otras. Ekspertīzes jautājumus būvniecības regulējuma ietvaros vispārīgi regulē Ministru kabineta 19.08.2014. noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” V nodaļa – “Ekspertīze”.

Būvprojekta ekspertīze ir profesionāla pārbaude, kuras mērķis ir sniegt izvērtējumu par būvprojekta tehniskā risinājuma atbilstību normatīvo aktu un tehnisko noteikumu prasībām (sk. Vispārīgo būvnoteikumu 2.5. apakšpunktu). Būvniecības regulējums paredz gadījumus, kad ir nepieciešama ekspertīze kā kāda būvniecības procesa posma neatņemama sastāvdaļa – sabiedrības interešu aizsardzībai. Tomēr būvniecības regulējums nenosaka kad tieši ir noslēdzams būvekspertīzes līgums. Šo līgumu puses var slēgt projektēšanas laikā vai pirms un pēc tās. Saistībā ar ekspertīzi būtu jāņem vērā, ka Vispārīgo būvnoteikumu 49. punktā ir noteikts, ka “[..] būvprojekta ekspertīzes veikšanai [persona ekspertīzes veicējam] iesniedz pilnu būvprojekta eksemplāru [..]”. Būvniecības informācijas sistēmas izmantošanas gadījumā tas nav īpaši noteikts, taču tas tiek prezumēts. Jāatzīmē, ka par pilnu būvprojektu nav uzskatāms būvprojekts minimālajā sastāvā vai daļēji izstrādāts būvprojekts (tehniskais projekts). Papildus būtu jāuzsver, ka būvspeciālista līdzdarbošanās projektēšanas procesā kā pasūtītāja interešu pārstāvim, sekojot projektēšanas atbilstībai pasūtītāja interesēm un normatīvo aktu prasībām, nav uzskatāma par būvprojekta ekspertīzi Vispārīgo būvnoteikumu izpratnē, bet tikai un vienīgi par lietpratēja līdzdarbību projektēšanā. Šādā procesā veikts projektēšanas darbu novērtējums iepriekš minētā dēļ arī nav atzīstams par būvprojekta ekspertīzi, bet tikai par projektēšanas ietvaros izteikto ierosinājumu (priekšlikumu) un iebildumu ievērošanas izvērtējumu. To arī nemaina apstākļi, ka pēc negatīva būvprojekta ekspertīzes atzinuma saņemšanas – būvprojektu var atkārtoti nodot ekspertīzei. Vispārīgo būvnoteikumu

		<p>55. punkta mērķis ir regulēt to, vai un kādos gadījumos precizēto būvprojektu izvērtē daļā vai pilnā apjomā no jauna. Tas, vai sākotnējais ekspertīzes veicējs pēc neatbilstību novēršanas ekspertē precizēto būvprojekts un izdot jaunu ekspertīzes atzinumu ir līdzēju vienošanās jautājums.</p> <p>Tāpat par iespējamo interešu konfliktu būtu jānorāda, ka, ministrijas ieskatā, lietpratējs, kurš ir pārstāvējis pasūtītāja intereses projektēšanas procesā, izsakot priekšlikumus un veicot projektēšanas kvalitātes kontroli, var būt arī eksperts, ja šis lietpratējs nav pats tieši uzdevis projektēt vai projektējis noteiktus tehniskos risinājumus. Savukārt, ja lietpratējs pats ir tieši uzdevis projektēt vai projektējis noteiktus tehniskos risinājumus tad, viņš pēc būtības būtu uzskatāms par vienu no būvprojekta izstrādātājiem.</p>
	<p>Par būvuzraudzības profesionālās darbības regulējumu</p>	<p>Būvuzraudzības pakalpojuma regulējums pamatā ir ietverts Būvniecības likumā un Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumos Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk tekstā – Vispārīgie būvnoteikumi).</p> <p>Vispārīgo būvnoteikumu 2.13.punkts skaidro būvuzraudzības jēdzienu, proti, būvuzraudzība ir <u>profesionāla un neatkarīga būvdarbu veikšanas procesa uzraudzība</u>, lai pārliecinātos par kvalitatīvu un drošu būves būvniecību. Būvuzraudzības mērķis ir noteikts Vispārīgo būvnoteikumu 117.punktā un tas ir nodrošināt būvniecības ierosinātāja tiesības un intereses būvdarbu veikšanas procesā, kā arī nepieļaut būvniecības dalībnieku patvaļīgas atkāpes no būvprojekta, būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu</p>

pārkāpumus, atkāpes no būvprojektā un darbu veikšanas projektā noteiktajām un citām darbu veikšanas tehnoloģijām.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 22.panta pirmās daļas nosacījumiem, lai veiktu komercdarbību vienā vai vairākās būvniecības jomās, komersants reģistrējas būvkomersantu reģistrā, iesniedzot informāciju par visiem uz darba līguma pamata nodarbinātajiem būvspeciālistiem. Savukārt šā panta otrā daļa nosaka, ka komersants ir tiesīgs darboties tādās būvniecības jomās, kurās tam ir attiecīgi būvspeciālisti. Proti, lai komersants varētu sniegt pakalpojumu būvuzraudzības jomā, tam ir jābūt reģistrētam būvkomersantu reģistrā un uz darba līguma pamata jānodarbina būvspeciālists ar patstāvīgās prakses tiesībām būvuzraudzības specialitātē. Patstāvīgās prakses tiesību iegūšanas regulējums ir ietverts Būvniecības likuma 13.pantā. Tāpat Būvniecības likuma 19.panta sestā daļa nosaka būvuzraudzības veicēja atbildību, proti, būvuzraugs, kā būvniecības ierosinātāja tiesisko interešu pārstāvis, ir atbildīgs par visa būvdarbu procesa uzraudzību kopumā un ikviena būvuzraudzības plānā noteiktā posma kontroli būvlaukumā termiņos, kādi attiecīgajā plānā paredzēti, kā arī par to, lai būve vai tās daļa, kuras būvniecības laikā viņš pildījis savus pienākumus, atbilstu būvprojektam un būvniecības ierosinātāja, šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Vispārīgie būvnoteikumi nosaka gadījumus, kad nepieciešama būvuzraudzība, kā arī autoruzraudzības un būvuzraudzības kārtību un būvuzraudzības plāna izstrādes kārtību un saturu. Piemēram, Vispārīgo būvnoteikumu 122.punkts nosaka gadījumus, kad

būvuzraudzības pakalpojumu var sniegt tikai būvkomersants, šajos gadījumos nav pieļaujams būvuzraudzības pakalpojuma sniegšanu nodot sertificētajam būvspeciālistam kā fiziskai personai.

Vispārīgo būvnoteikumu 125.punkts uzskaita būvuzrauga obligātos profesionālos pienākumus, par kuru veikšanu tas nes profesionālo atbildību. Jānorāda, ka būvuzrauga pienākumu izpildes kārtība un tā iesaiste un loma būvdarbu uzraudzībā ir ietverta arī Ministru kabineta 2014. gada 2.septembra noteikumos Nr.529 "Ēku būvnoteikumi", kā arī citi speciālie būvnoteikumi.

Jāuzsver, ka saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 121.punktu būvuzraudzību veic saskaņā ar būvuzraudzības līgumu. Ja būvuzraudzības līgumu slēdz ar juridisko personu, līgumā norāda konkrētās fiziskās personas, kuras veiks būvuzraudzību, kā arī norāda atbildīgo būvuzraugu. Normatīvais regulējums būvniecības jomā neierobežo tiesības būvdarbu laikā mainīt būvuzraudzības procesu, vien nosaka kārtību kādā tas ir darāms. Savukārt Publisko iepirkumu likums satur nosacījumus būvuzraudzības veicēja maiņai publiskajos iepirkumos, kā arī papildus regulējumu būvuzraudzības veicēja nomaiņas procesam.

Lai novērtētu vai konkrētais pretendents ir veicis būvuzraudzību konkrētajā objektā un šādi ieguva publiskā iepirkuma nolikumā prasīto pieredzi, ir jāvērtē kopsakarībā ar būvkomersantu noslēgtā līguma saturu un ar līgumu uzņemtās saistības, kā arī komersanta un tā darbinieka sertificētā būvuzrauga faktiski veiktie profesionālie pienākumi objektā, nosakot to atbilstību normatīvajos aktos ietvertajam būvuzraudzības regulējumam.

	<p>Vai būvkomersanta veiktais pakalpojums ir uzskatāms par būvuzraudzību, ja objekts realizēts Starptautiskās inženierkonsultantu federācijas (<i>FIDIC</i>) līguma ietvaros, kur būvkomersants veica būvniecības līguma uzraudzību un vadīšanu.</p>	<p>Lai novērtētu vai sniegtais pakalpojums ir uzskatāms par būvuzraudzību, ir jāvērtē vairāku apstākļu kopums. Pirmkārt ir jāvērtē noslēgtā līguma nosacījumi attiecībā uz līguma priekšmetu, proti, vai līguma priekšmetā ir ietverti uzdevumi, kas savā būtībā atbilst Būvniecības likumā un Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumos Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi” ietvertajam regulējuma attiecībā uz būvuzraudzības jēdzienu un būvuzraudzības profesionālu pienākumu kopumu. Otrkārt ir jāvērtē faktiskā līguma izpilde, proti kāds profesionālais pakalpojums un ar kādiem cilvēkresursiem tika sniegts līguma izpildes ietvaros. Saskaņā ar Būvniecības likuma 22.panta pirmo daļu, lai veiktu komercdarbību vienā vai vairākās būvniecības jomās, komersants reģistrējas būvkomersantu reģistrā, iesniedzot informāciju par visiem uz darba līguma pamata nodarbinātajiem būvspeciālistiem. Turklāt saskaņā ar šā panta otro daļu komersants ir tiesīgs darboties tikai tādās būvniecības jomās, kurās tam ir attiecīgi būvspeciālisti. Līdz ar to komersants ir tiesīgs sniegt būvuzraudzības pakalpojumus, ja tas ir reģistrēts būvkomersantu reģistrā un tam ir uz darba līguma pamata nodarbināti būvspeciālisti ar patstāvīgās prakses tiesībām būvuzraudzībā attiecīgajā sfērā (piemēram ēku būvuzraudzība, tiltu būvuzraudzība, un tml.).</p> <p>Lai novērtētu faktiski sniegtā pakalpojuma atbilstību būvuzraudzībai, ir jāvērtē vai konkrētā būvkomersanta nodarbinātie būvspeciālisti ir pildījuši būvuzraugam Ministru kabineta 2014. gada 19.augusta noteikumu Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 125.punktā</p>
--	--	---

		<p>noteiktos profesionālos pienākumus, piemēram, vai ir sagatavots būvuzraudzības plāns, vai ir veikti plānā ietvertie pasākumi, vai būvkomersanta būvspeciālisti ir piedalījušies segto darbu pieņemšanā un parakstījuši segto darbu aktus, vai un kādi ieraksti ir izdarīti būvdarbu žurnālā.</p> <p>Tikai analizējot šos apstākļus kopā, var izdarīt pamatotus pieņēmumus par sniegtā pakalpojuma atbilstību būvuzraudzībai.</p>
<p>Par Vispārīgo būvnoteikumu 173.punktu</p>		<p>Vispārīgo būvnoteikumu 173.punkts nosaka, ka gadījumā, ja būvekspertīzes līgums noslēgts līdz 2016.gada 30.jūnijam un atbilstoši Būvniecības likuma pārejas noteikumu 11.punktam piesaistītajiem būvspeciālistiem bija tiesības veikt būvprojekta ekspertīzi vai būves ekspertīzi, tie ir tiesīgi to pabeigt. No vēstules izriet, ka neskaidrais jautājums ir par vārdu “līgums noslēgts” nozīmi. Apskatot šo vārdu nozīmi ir jāņem vērā, ka būvniecības regulējums paredz gadījumus, kad ir nepieciešama ekspertīze kā kāda būvniecības procesa posma neatņemama sastāvdaļa. Tomēr būvniecības regulējums nenosaka kad tieši ir noslēdzams būvekspertīzes līgums. Šo līgumu puses var slēgt projektēšanas laikā vai pirms un pēc tās. Tomēr šajā sakarā būtu jāņem vērā, ka Vispārīgo būvnoteikumu 49.1.apakšpunktā ir noteikts, ka ekspertīzes pasūtītājs būvprojekta ekspertīzes veikšanai iesniedz pilnu būvprojekta eksemplāru ar atbildīgo vadītāju un pasūtītāja parakstiem un nepieciešamajiem saskaņojumiem (49.punkta redakcija līdz 2019.gada 19.novembrim). Vadoties no būvniecības regulējumā noteiktajām būvniecības</p>

procesa stadijām (no 2014.gada 1.oktobra), pilnu būvprojektu sagatavo pēc būvatļaujas izdošanas.

Vispārīgo būvnoteikumu 173.punktā ietvertās tiesību normas sakarā būtu īpaši vēršama uzmanība uz formulējumā ietvertajiem vārdiem “tie ir tiesīgi to pabeigt” – šie vārdi norāda uz to, ka tiek apskatīts gadījums, kad ekspertīze ir jau uzsākta, proti, ekspertīzes veicējs uzsācis pilna būvprojekta ekspertīzi vai vismaz dokumenta kopuma ekspertīzi, kas citu būvniecības dalībnieku ieskatā ir uzskatāms par pilnu būvprojektu. Iepriekš minētajā punktā ietvertās tiesību normas mērķis nav potenciāli bezgalīgi ilgi radīt situāciju, kad pretēji sabiedrības kopējām interesēm, ekspertīzi turpina veikt personas, kurām nav atbilstošu sertifikātu, pamatojoties uz iepriekš iegūtām un vairs neesošām tiesībām, bet tās mērķis ir ļaut personām pabeigt to iepriekš iegūto tiesību realizāciju uzsāktos ekspertīzes procesos, nevis tikai iecerētos vai gaidāmos. Vispārīgo būvnoteikumu 173.punkts ir pārejas regulējums jeb sava veida izņēmums no vispārīgās kārtības, lai nodrošinātu tiesisko stabilitāti, un šī iemesla dēļ tas ir iztulkojams sašaurināti. Ievērojot iepriekš minēto, vēršam uzmanību uz to, ka Vispārīgo būvnoteikumu 173.punkts attiecas uz noslēgtajiem būvekspertīzes līgumiem par pilna būvprojekta ekspertīzi būvniecības procesā, kura ietvaros līdz 2016.gada 30.jūnijam ir izdota būvatļauja.

Vēršam uzmanību, ka gadījumos, kad atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 60. un 69.punktam bija nepieciešams veikt atkārtotu būvprojekta daļu ekspertīzi, lai noteiktu

		<p>kurš būvspeciālists ir tiesīgs to veikt, jāvērtē papildus noslēgtais līgums vai vienošanās par šādu pakalpojumu sniegšanu. Ja noslēgtā papildus vienošanās vai līgums par izmainīto būvprojekta daļu papildus ekspertīzi ir noslēgts līdz 2016.gada 30.jūnijam, ekspertīzi bija tiesīgs veikt Būvniecības likuma pārejas noteikumu 11.punktā minētais būvspeciālists. Tas attiecas arī uz gadījumiem, ja tika veiktas izmaiņas pamata līgumā par būvprojekta ekspertīzes veikšanu. Savukārt, ja papildus vienošanās vai līgums vai izmaiņas pamata līgumā tika noslēgtas pēc 2016.gada 30.jūnijam, būvprojekta ekspertīzi bija tiesīgs veikt tikai atbilstošs būvspeciālists ar sertifikātu būvprojekta ekspertīzē - ēku būvkonstrukciju daļas ekspertīze (būvprojektu konstrukciju ekspertīzē) (skatīt Ministru kabineta 2014.gada 7.oktobra noteikumi Nr.610 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi”).</p>
	<p>Būvdarbu žurnālā par sagatavojamo izpilddokumentāciju montāžas darbiem</p>	<p>Būvniecības jomas normatīvie akti nosaka, ka būvdarbu laikā būvdarbu veicējam ir jāaizpilda būvdarbu žurnāls, izņemot gadījumu, kad būvdarbus veic būvētājs. Būvdarbu žurnālā norādāmā informācija ir noteikta Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 5.pielikumā, ja būvniecības process noris, neizmantojot būvniecības informācijas sistēmu, savukārt, ja būvdarbu žurnālu pilda būvniecības informācijas sistēmā, žurnālā norādāmā informācija ir dota Vispārīgo būvnoteikumu 5.¹pielikumā. Vēršam uzmanību, ka Vispārīgo būvnoteikumu 5.pielikumā ir norādīta obligāti norādāmā informācija, kas pēc būtības nemaina būvdarbu žurnāla</p>

		<p>saturu, kurš bija spēkā pirms 2014.gada 1.oktobra. Ņemot vērā, ka 5.pielikumā ir norādīta minimālā informācija, kas ir jānorāda būvdarbu žurnālā, tas neliedz izveidot un parakstīt cita veida veikto darbu pieņemšanas aktus, tai skaitā balkonu, lodžiju un ieejas jumtiņu montāžas pieņemšanas aktus. Par kādiem būvdarbiem objektā ir jāpastāda darbu pieņemšanas aktus atbildīgajam būvdarbu vadītājam būtu jāvienojas ar citiem piesaistītajiem būvdarbu veicējiem un būvuzraugu, ja objektā tiek veikta būvuzraudzība. Ja būvdarbu žurnālu pilda būvniecības informācijas sistēmā, tad atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 5.¹pielikuma 4.2.apakšpunktam sistēmā ir nodrošināta funkcionalitāte pievienot jebkura veida darbu pieņemšanas aktus.</p>
<p><u>Speciālie būvnoteikumi</u> i MK 02.09.2014. noteikumi Nr.529 “Ēku būvnoteikumi”</p>	<p>Par ēkas vienkāršotas atjaunošanas nepieciešamo dokumentu kopumu, pieņemot šos darbus ekspluatācijā</p>	<p>Ministru kabineta 2014.gada 2.septembra noteikumu Nr.529 “Ēku būvnoteikumi” (turpmāk – noteikumu Nr.529) 8.3. apakšnodaļā noteikta kārtība, kādā veidā noris būvdarbu pabeigšana vienkāršotas atjaunošanas gadījumā jebkuras grupas ēkai vai tās daļai. Ņemot vērā, ka šie būvdarbi ir veicami atvieglotā kārtībā, arī šo būvdarbu pieņemšana ir atvieglota, proti, būvniecības ierosinātājs tikai informē par šo būvdarbu pabeigšanu (noteikumu Nr.529 192.punkts). Šajā nodaļā noteiktais regulējums neparedz iesniegt jebkāda veida dokumentus (tai skaitā būvju vai telpu grupas kadastrālās uzmērīšanas lietu), lai būvvalde tos pieņemtu ekspluatācijā un veiktu atzīmi par būvdarbu pabeigšanu paskaidrojuma rakstā vai apliecinājuma kartē.</p>

	<p>Savukārt noteikumu Nr.529 8.2.apakšnodaļā noteikta kārtība, kādā veidā noris otrās un trešās grupas ēkas vai tās daļas pieņemšana ekspluatācijā, kuras būvdarbi veikti pamatojoties uz būvatļauju. Šajā gadījumā atbilstoši noteikumu Nr.529 163.2. apakšpunktam pirms ierosina pieņemt ekspluatācijā ēku vai tās daļu, veic ēkas vai telpu grupas kadastrālo uzmērīšanu.</p>
<p>Vai viens būvspeciālists attiecīgā projektēšanas sfērā var izstrādāt dzīvojamās ēkas vai tās palīgēkas būvprojektu</p>	<p>Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 2.septembra noteikumu Nr.529 „Ēku būvnoteikumi” 68.punktu būvprojekta risinājumu atbilstoši tehniskajiem vai īpašajiem noteikumiem un būvnormatīvu prasībām var izstrādāt viens būvspeciālists attiecīgajā būvprojektēšanas jomā (nepiesaistot citus būvspeciālistus), ja tiek būvēta, novietota, pārbūvēta, atjaunota vai nojaukta šo noteikumu 107.punktā minētā ēka un tai nav izvirzītas īpašas prasības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos. Būvspeciālists ir atbildīgs par būvprojektu kopumā un tā atbilstību būvniecības jomu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem. Noteikumu Nr.529 107.punkts nosaka, ka būvētājam (fiziska persona – zemes vai būves īpašnieks Būvniecības likuma izpratnē, kas savām vajadzībām pats organizē būvdarbus, piedalās tajos un uzņemas būvdarbu vadītāja pienākumus) būvdarbu veikšanai nav nepieciešamas patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras vai būvniecības jomā.</p> <p>Ievērojot Ministru kabineta 2018.gada 20.marta noteikumu Nr.169 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” 1.pielikumu,</p>

		<p>būvspeciālists attiecīgajā būvprojektēšanas jomā var būt būvspeciālists, kurš saņēmis ēku būvspeciālista sertifikātu arhitektūras praksē vai būvpraksē ēku konstrukciju projektēšanā. Proti, ja projektējamā ēka atbilst 107.punktā noteiktajiem parametriem, tad šādu ēku var projektēt viens būvspeciālists, piemēram, persona, kas ieguvusi patstāvīgās prakses tiesības būvniecības jomā ēku konstrukciju projektēšanas darbības sfērā, nepiesaistot vēl vienu būvspeciālistu (ar patstāvīgas prakses tiesībām arhitektūras jomā). Savukārt vēl vienu būvspeciālistu ar patstāvīgas prakses tiesībām arhitektūras jomā būvvalde var pieprasīt, ja to nosaka normatīvie akti, piemēram, īpašas arhitektūras prasības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos. Tas nozīmē, ka būvvaldei ir jāpamato vēl viena būvspeciālista nepieciešamība šādas ēkas būvprojekta izstrādē.</p>
	<p>Par ēkas vienkāršotu atjaunošanu un tā izstrādātāju</p>	<p>Saskaņā ar Ēku būvnoteikumu 35. punktu par vienkāršotu atjaunošanu uzskata ēkas vai tās daļas atjaunošanu, nemainot ēkas nolietojušos nesošos elementus vai konstrukcijas, neskarot ēkas fasādi un koplietošanas inženiertīklus, veicot funkcionālus vai tehniskus uzlabojumus. Vienkāršotu atjaunošanu var veikt ar vai bez lietošanas veida maiņas.</p> <p>Ievērojot noteikumu Ēku būvnoteikumu 43. punktu, ja paredzēta vienkāršota atjaunošana un vienkāršota fasādes atjaunošana, būvkomersants vai būvspeciālists attiecīgajā būvprojektēšanas jomā izstrādā risinājumu, kas nodrošina ēkas vai tās daļas konstrukciju noturību, arhitektonisko kvalitāti, koplietošanas inženiertīklu netraucētu funkcionēšanu, jaunu inženiertīklu ierīkošanu vai esošo pārbūvi, lai nodrošinātu ēkas atbilstību normatīvo</p>

		<p>aktu prasībām, un apliecina atbilstību paredzētajam lietošanas veidam un normatīvajiem aktiem, kā arī trešo personu īpašuma tiesību ievērošanu. Būvkomersants vai būvspeciālists var papildus pieaicināt citus būvspeciālistus, kuri paraksta vai apstiprina būvniecības informācijas sistēmā izstrādāto būvniecības ieceres dokumentāciju. Tas nozīmē, ka šādas ieceres var izstrādāt viens būvspeciālists, kurš saņēmis ēku būvspeciālista sertifikātu arhitektūras praksē vai būvpraksē ēku konstrukciju projektēšanā vai abi būvspeciālisti kopā. Attiecīgās ieceres izstrādātājs (būvspeciālists vai būvkomersants) ir atbildīgs par izstrādāto risinājumu, tai skaitā par to, ka paredzētie būvdarbi neietekmē ēkas noturību un mehānisko stabilitāti. Līdz ar to pašvaldības būvvaldei ir jāpamato papildus vēl kāda būvspeciālista apliecinājuma par paredzētā risinājuma neietekmi uz ēku noturību un mehānisko stabilitāti nepieciešamību konkrētajā tiesiskajā situācijā.</p>
	<p>Par būves kārtām būvniecības iecerēs, kas izstrādātas pamatojoties uz apliecinājuma karti (vienkāršota fasādes atjaunošana) vai paskaidrojuma rakstu</p>	<p>MK 19.08.2014. noteikumos Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” ir dota termina <i>būves kārtā</i> skaidrojums, kas ir būvprojektā noteikta atsevišķa būve vai būves daļa ar nepieciešamajiem inženiertīkliem un ārtelpas labiekārtojumu, kuru var ekspluatēt neatkarīgi no citām būves daļām.</p> <p>Persona ierosina būvniecību, iesniedzot būvvaldē būvniecības ieceres realizācijai nepieciešamo informāciju un dokumentus. Ja plānota ir ēkas būvniecība, tad atbilstoši Ēku būvnoteikumu 28.punktam, ierosinot otrās vai trešās grupas ēkas jaunu būvniecību, būvvaldē iesniedz būvniecības iesniegumu un būvprojektu minimālā sastāvā. Tā sastāvā,</p>

ja paredzēta būvniecība un/vai nodošana ekspluatācijā pa būves kārtām, norāda konkrētu sadalījumu pa būvniecības kārtām, kārtu robežas un secību. Savukārt, ievērojot Ēku būvnoteikumu 183.punktu, būves kārtu var pieņemt ekspluatācijā, ja tās būvdarbi ir pilnīgi pabeigti un ir veikti visi attiecīgajai būves kārtai paredzētie ugunsdrošības, darba aizsardzības un vides aizsardzības pasākumi, kā arī izdarīts viss būvprojektā paredzētais, lai nodrošinātu vides pieejamību.

Ievērojot iepriekš minēto, būvniecību normatīvais regulējums par būves kārtu piemērojams tādā apjomā kā to norāda sākotnējā būvniecības iecerē (būvprojektā minimālā sastāvā). Proti, kā būves kārtu var paredzēt būvēt vienu atsevišķu būvi vai tās daļu būvju kompleksā, kuru var ekspluatēt neatkarīgi no citām daļām. Plānojot vienlaikus vairāku objektu būvniecību jau būvprojektā minimālā sastāvā tiek norādīts, ka būvdarbi un attiecīgo objektu pieņemšana tiks veikta katrai kārtai atsevišķi.

Būvniecības ieceres, kas izstrādātas pamatojoties uz apliecinājuma karti (vienkāršota fasādes atjaunošana) vai paskaidrojuma rakstu, satur mazāku izstrādājamo dokumentu kopumu, ko neuzskata par būvprojektu, par konkrēto tehnisko risinājumu, ko persona var īstenot uzreiz pēc būvvaldes akceptēšanas, nekā realizējot būvniecības ieceri būvatļaujas būvniecības procesā, tādēļ nav paredzēta būves kārtas īstenošana šādās atvieglotajās būvniecības iecerēs. Vienlaikus norādāms, ka Vispārīgo būvnoteikumu 66. punkts nosaka, ka apliecinājuma kartē vai paskaidrojuma rakstā ir pieļaujamas izmaiņas sākotnējā iecerē. Izmaiņas var veikt pēc atzīmes izdarīšanas par būvniecības ieceres akceptu vai būvdarbu

		<p>laikā, ievērojot Būvniecības likuma 16. panta 2.¹, 2.², 2.³, 2.⁴ daļā vai 17. panta 2.¹ daļā minētos nosacījumus. Tādejādi, ja finansējuma dēļ vai citu iemeslu dēļ (piemēram, nepieciešams realizēt cita apjoma būvdarbus vai nodalīt citā būvniecības iecerē veicamos būvdarbus) nav iespējams realizēt sākotnēji būvvaldē akceptēto būvniecības ieceri, kas satur konkrēto tehnisko risinājumu, veic izmaiņas būvniecības iecerē un jauno risinājumu saskaņo ar būvvaldi.</p>
<p><u>Speciālie būvnoteikumi</u> i MK 30.09.2014. noteikumi Nr.573 “Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi”</p>	<p>Par energobūvju būvniecību</p>	<p>Atbilstoši Noteikumu Nr.573 2.1.apakšpunktā dotajam terminu skaidrojumam <i>energoapgādes objekts ir ēkas, inženierbūves, iekārtas, ietaises, līnijas, tīkli, kas paredzēti elektroenerģijas ražošanai, pārvadei vai sadalei</i>, līdz ar to Noteikumu Nr.573 3.6.apakšpunktā noteiktais būvniecības process attiecībā uz atjaunošanas un pārbūves būvdarbiem pastāvīgi norobežotās un nepiederošām personām slēgtās energoapgādes objektu teritorijās (piemēram, elektroenerģijas un siltumenerģijas ražotnēs, apakšstaciju, sadales punktu, komutācijas punktu un tamlīdzīgās norobežotās teritorijās) ir piemērojams arī uz inženierbūvei (apakšstacijai) pakārtotas vadības ēkas pārbūvi šādā teritorijā. Norādām, ka atbilstoši Noteikumu Nr.573 5.punktam šo noteikumu 3.6.apakšpunkts ir piemērojams licencētiem vai atbilstoši noteikumiem par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem reģistrētiem energoapgādes komersantiem, kuri elektroietaišu ekspluatācijai pastāvīgi nodarbina vismaz piecus kvalificētus elektroinženierus atbilstoši noteikumiem par obligāti piemērojamo energostandartu, kas nosaka elektroapgādes objektu ekspluatācijas organizatoriskās un tehniskās drošības prasības.</p>

Ekonomikas ministrijas vērtējumā, ja vadības ēka nav pilnībā nožogotas teritorijas iekšpusē, bet kalpo kā norobežojoša konstrukcija, arī uz šādu gadījumu ir attiecināms 3.punkta regulējums, ka energoapgādes komersantu objektos būvvaldes informēšana par būvdarbiem, būvniecības iesniegums, atzīme paskaidrojuma rakstā vai apliecinājuma kartē un būvatļauja, kā arī būvprojekts nav nepieciešams. Vēršam uzmanību, ka šādā gadījumā par būvniecības procesu un drošības prasībām, tai skaitā par būvei izvirzītām būtiskām prasībām (Būvniecības likuma 9.pants), ir atbildīgs energoapgādes komersants.

Attiecībā uz šādu objektu būvniecības procesu, norādām, ka:

1) energoapgādes komersants iekšējos normatīvajos aktos var noteikt gadījumus, kad būvprojektu izstrādā arī šo noteikumu 3.punktā minētajiem būvdarbiem (17.punkts). Ja būvniecības ieceres dokumentācija tiks izstrādāta, ēkas pārbūves projekta izstrādē būtu jāpiesaista būvspeciālists ar būvprakses tiesībām ēku konstrukciju projektēšanā;

2) būvdarbu tehniskās prasības, būvdarbu organizēšanas, veikšanas un kontroles kārtību nosaka energoapgādes komersants (6.punkts);.

3) energoapgādes objektus, kuru būvniecībai nav nepieciešama būvatļauja, ekspluatācijā pieņem un aktu izdod energoapgādes komersanta norīkota komisija. Kārtību šo noteikumu 3.punktā minēto būvdarbu pieņemšanai ekspluatācijā nosaka energoapgādes komersants (89.punkts).

<p><u>Speciālie būvnoteikumi</u></p> <p>MK 16.09.2014. noteikumos Nr.550 “Hidro tehnisk o un meliorācijas būvju būvnoteikumi ”.</p>	<p>Vai pašvaldība meliorācijas būvju būvniecībai ir tiesīga izvirzīt citas prasības nekā tas ir noteikts MK 16.09.2014. noteikumos Nr.550 “Hidro tehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi”.</p>	<p>Būvniecības likuma 3.pants nosaka, ka likumu piemēro jaunu būvju būvniecībai, kā arī esošu būvju pārbūvei, atjaunošanai, restaurācijai, nojaukšanai, novietošanai, lietošanas veida maiņai bez pārbūves un konservācijai. būvvalde izskata būvniecības ieceres dokumentus, ja būvniecības iecere atbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, lokālplānojumam (ja tāds ir izstrādāts) un detālplānojumam (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem). Atbilstoši Būvniecības likuma 5.pantā dotajam deleģējumam Ministru kabinets ir izdevis atbilstošam būvju veidam speciālos būvnoteikumus, kuros ir noteikta būvniecības procesa kārtība, būvniecības procesā iesaistītās institūcijas un atbildīgie būvspeciālisti, būvniecības procesam nepieciešamie dokumenti un to saturs, būves novietojuma uzmērījumu veikšanas kārtība un kārtība, kādā būve pieņemama ekspluatācijā un cita informācija. Tā hidro tehnisko un meliorācijas būvju (izņemot ostu, jūras un enerģijas ražošanas hidro tehniskās būves ar jaudu virs 2 MW) būvniecības procesa kārtību nosaka MK noteikumi Nr.550. Ierosinot otrās vai trešās grupas hidro tehnisko un meliorācijas būvju jaunu būvniecību, atjaunošanu, nojaukšanu, novietošanu vai pārbūvi, būvniecības ierosinātais būvniecības iesniegumam pievieno MK noteikumu Nr.550 19.punktā minētos dokumentus (būvprojekts minimālā sastāvā), kas paredz, ka būvniecības ieceri var izstrādāt uz situācijas plāna atbilstošā vizuāli uztveramā mērogā vai derīga topogrāfiskā plāna pilsētās un ciemos, bet ārpus pilsētām un ciemiem to var izstrādāt uz zemes robežu plāna. Būvniecības jomas normatīvajos aktos nav noteikts, ka pašvaldība</p>
--	--	---

		<p>savos saistošajos noteikumos var noteikt citu būvniecības procesa kārtību un noteikt citus iesniedzamos dokumentus un to saturu.</p> <p>Pašvaldības izdotie saistošie noteikumi par augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas aprites kārtību nevar noteikt, kādi dokumenti ir iesniedzami būvniecības procesā, jo to nosaka būvniecības jomas normatīvie akti – Būvniecības likums un izrietošie Ministru kabineta noteikumi.</p>
<p><u>Speciālie būvnoteikumi</u> i MK 09.05.2017. noteikumi Nr.253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi”</p>	<p>Par žoga būvniecību</p>	<p>Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 1.pielikuma 2.daļas 8.punktam žogs ir pirmās grupas inženierbūve (cita, atsevišķi neklasificēta, inženierbūve Būvniecības likuma 5.panta otrās daļas 10.punkta izpratnē). Žogu būvniecību regulē Ministru kabineta 2017.gada 9.maija noteikumi Nr.253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi” (turpmāk – AIBN).</p> <p>AIBN 6.3.4.apakšpunktā ir noteikts, ka būvniecības ieceres dokumentācija nav nepieciešama žoga būvdarbiem ārpus publiskās ārtelpas. Tātad būvniecības ierosinātajam nav jāsaskaņo ar būvvaldi vai jāsaņem no tās jebkāda veida atļauja žoga būvdarbiem ārpus publiskās ārtelpas. Jēdziens “publiskā ārtelpa” šajos noteikumos ir lietots Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 2.21.apakšpunkta izpratnē (publiskā ārtelpa - sabiedrībai pieejamas teritorijas un telpa, ko veido ielas, bulvāri, laukumi, parki, dārzi, skvēri, pagalmi, krastmalas, pasāžas, promenādes un citas vietas, kas nodotas publiskai</p>

lietošanai neatkarīgi no to īpašuma piederības). Apstākļi, ka kāds objekts ir redzams (vizuāli uztverams) no vietas, kas nodota publiskajā lietošanā, nepadara šo objektu par publiskās ārtelpas daļu. AIBN 6.3.apakšpunkta ievaddaļa norāda, ka žoga būvdarbiem ārpus publiskās ārtelpas ir jābūt saskaņotiem ar tām personām, kuru tiesības plānotie būvdarbi skars, kā arī jāievēro citos normatīvajos aktos noteiktās prasības (piemēram, vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma, lokālpilānojuma vai detālpilānojuma prasības). Plānotā žoga vizuālajam izskatam ir jāatbilst vietējās pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktajiem kritērijiem – žoga augstums, caurredzamība, izmantotie būvizstrādājumi u.c. Norādām, ka pašvaldība savā teritorijas plānojumā var noteikt detalizētas tehniskās prasības būvēm, tai skaitā žogiem, ciktāl tās nav pretrunā likumiem un Ministru kabineta noteikumiem, tomēr tai, ievērojot Būvniecības likuma 5.panta pirmajā daļā ietverto deleģējumu, nav tiesības paredzēt kādai būvei, tai skaitā žogiem, savādāku būvniecības administratīvo procesu, piemēram, gadījumā, ja ar Ministru kabineta noteikumiem ir paredzēts, ka nav nepieciešama būvvaldes atļauja – paredzēt pretējo.

Vienlaikus vēršam uzmanību uz to, ka saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta otro daļu būvdarbi, kas neatbilst normatīvo aktu prasībām, ir kvalificējami kā patvaļīga būvniecība. Tādējādi, ja žoga būvdarbi ārpus publiskās ārtelpas ir veikti pretēji AIBN 6.3.4.apakšpunktam, piemēram, nav saskaņots ar trešajām personām vai neatbilst teritorijas plānojumā noteiktajām tehniskajām prasībām, tad šādi būvdarbi var tikt

		klasificēti kā patvaļīga būvniecība un būvvalde var pieņemt lēmumus saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta piekto daļu.
Elektroniskā darba laika uzskaites sistēma (EDLUS)	Par elektroniskās darba laika uzskaites sistēmas ieviešanas pienākumu, ja līguma par būvdarbu veikšanu vērtība ir virs 350 000 eiro un šis līgums ir noslēgts par trīs būvobjektu būvniecību, katram izsniegta atsevišķa būvatļauja un katra vērtība ir mazāka par 350 000 eiro.	Saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 107.pantu un 116.pantu elektronisko darba laika uzskaiti objektā galvenais būvdarbu veicējs ievieš gadījumā, ja tas ir noslēdzis līgumu ar būvniecības ierosinātāju par jaunas trešās grupas būves būvniecību vai par būvdarbiem, kuru izmaksas ir 350 000 euro vai vairāk. Proti, likuma “Par nodokļiem un nodevām” regulējums pienākumu ieviest elektronisko darba laika uzskaiti objekta saista ar noslēgtā būvdarbu līguma summu, neatkarīgi no līgumā ietverto būvobjektu (būvatļauju) skaita un katra objekta būvniecības izmaksām. Tas nozīmē, ka, līguma par būvdarbu veikšanu kopējai summai pārsniedzot 350 000 eiro, galvenajam būvdarbu veicējam ir pienākums ieviest elektronisko darba laika uzskaites sistēmu katrā objektā, kurā tās veic būvdarbu atbilstoši noslēgtajam līgumam.
	Par būvdarbu līgumu registrāciju vienotajā elektroniskās darba laika uzskaites datubāzē	Saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 116.panta pirmās daļas 8.punktu un 9.punktu galvenā būvdarbu veicēja pienākums ir iesniegt iekļaušanai vienotajā elektroniskās darba laika uzskaites datubāzē informāciju (elektronisku datu formā) par noslēgto būvdarbu līgumu ar būvniecības ierosinātāju un, ja mainās līguma summa, šā līguma grozījumiem, kā arī par visiem ar saviem apakšuzņēmējiem iepriekšējā mēnesī

		<p>noslēgtajiem būvdarbu līgumiem, kuru līguma summa ir 15 000 euro vai vairāk, un, ja mainās līguma summa, šā līguma grozījumiem. Vienlaicīgi, saskaņā ar likuma 117.panta 4.punktu apakšuzņēmēja pienākums ir sniegt vienotajā elektroniskās darba laika uzskaites datubāzē informāciju par visiem ar saviem apakšuzņēmējiem iepriekšējā mēnesī noslēgtajiem būvdarbu līgumiem, kuru līguma summa ir 15 000 euro vai vairāk, un, ja mainās līguma summa, šā līguma grozījumiem. Likums neparedz pienākumu galvenajam būvdarbu veicējam sniegt informāciju par būvniecības ierosinātāja un apakšuzņēmēja noslēgtajiem līgumiem par būvdarbu veikšanu, tāpat šāds pienākums nav noteikts arī apakšuzņēmējam. Līdz ar to šāda informācija šobrīd nav jāsniedz.</p>
<p>Būvniecības dokumentācijas saskaņojumi</p>	<p>Vai nepieciešams saskaņojums no blakus īpašuma, par 1983.gada projektā esošām ēkām - dzīvojamo māju un siltumnīcu.</p>	<p>1995.gadā stājās spēkā tiesiskais regulējums (<i>Ministru kabineta 07.01.1995. noteikumi Nr.17 „Būvniecības noteikumi”, kuri zaudēja spēku 13.09.1995. līdz ar 10.08.1995. Būvniecības likuma spēkā stāšanos</i>), kurā kā priekšnoteikums būvdarbu veikšanai bija paredzēta būvatļaujas saņemšana. Savukārt 1997.gadā stājās spēkā 01.04.1997. Ministru kabineta noteikumi Nr.112 “Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi), kuros detalizēti noregulēts būvniecības process, tostarp ietvertas prasības un kārtība būvprojekta izstrādei un būvatļaujas saņemšanai. Vispārīgo būvnoteikumu 184.punkts (normas sākotnējā redakcijā) noteica, ka būvobjektiem, kuru būvdarbi likumīgi uzsākti līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai un kuru projekta risinājumi atbilst attiecīgā laikposmā piemēroto normatīvo aktu prasībām, būvprojekta pārstrāde atbilstoši šo</p>

noteikumu prasībām nav nepieciešama. Tas, ka ar šo normatīvo aktu spēkā stāšanos tika ieviestas izmaiņas, citstarp būvniecības uzsākšanai nepieciešamajos priekšnoteikumos, nenozīmē, ka atbilstoši iepriekš spēkā esošajam regulējumam saņemti būvniecību atļaujoši dokumenti turpmāk līdz ar jaunā regulējuma spēkā stāšanos kļūtu nederīgi. Ja persona bija iepriekš saņēmusi atļauju būvēt, tad persona bija ieguvusi no tās izrietošas tiesības. Tai nebija jāprasa jaunas atļaujas atbilstoši Būvniecības likumam vai Vispārīgajiem būvnoteikumiem, ko iepriekšējais regulējums neparedzēja, izņemot vienīgi gadījumus, kuros jaunais regulējums tieši nosaka nepieciešamību saņemt jaunu atļauju. Līdz ar to uz būvdarbiem, kas veikti (vai vismaz uzsākti) līdz 1995.gadam atbilstoši iepriekš akceptētajam projektam, nav attiecināmas Vispārīgo būvnoteikumu un šobrīd spēkā esošās prasības attiecībā uz būvprojekta izstrādi un būvatļaujas saņemšanu. Papildus būtu jānorāda, ka gadījumā, ja persona, veicot iepriekš saskaņotos būvdarbus, ir atkāpusies no saskaņotā projekta (būvniecības ieceres dokumentācijas), tad šādas izmaiņas ir saskaņojamas spēkā esošā regulējuma noteiktajā kārtībā. Tāpat būtu jānorāda, ka būvdarbu laikā, neatkarīgi no izmaiņām normatīvajos aktos, nav nepieciešams pārskatīt jau saskaņotus būvdarbus. Izņēmums no tā būtu pielaižams tikai normatīvajos aktos īpaši noteiktos gadījumos – šādu izņēmumu būvniecības jomas normatīvie akti neparedz.

1983. gadā saskaņotais darba projekts ir spēkā un tagadējais tiesību pārņēmējs var turpināt tā realizāciju. Papildus vēršam uzmanību uz to, ka iepriekš minētajā darba projektā ietvertais saskaņojums, skatoties no mūsdienu būvniecības regulējuma skatu punkta, ir

	uzskatāms par beztermiņa būvatļauju. Šo “būvatļauju” var pārrēģistrēt un, pamatojoties uz šo būvatļauju, var saskaņot izmaiņu projektu un nodot attiecīgo objektu ekspluatācijā.
Vai Ekonomikas ministrija var atļaut veikt atkāpi risinājumā, pieļaujot pašapkalpošanās tirdzniecības telpu augstuma samazinājumu no 2,7m uz 2,5m rūpnieciski izgatavotajām ēkām,	Ekonomikas ministrijai ar Būvniecības likumu vai citu normatīvo aktu nav noteiktas tiesības saskaņot jebkādas atkāpes no būvnormatīviem. Latvijas būvnormatīva LBN 208-15 “Publiskas būves” 20.punktā noteiktais griestu augstums pēc savas būtības ir uzskatāmas par nekaitīguma prasību. Saskaņā ar Būvniecības likuma 9. ¹ panta septītās daļas 2.punktu un Ministru kabineta 02.09.2014. noteikumu Nr.529 “Ēku būvnoteikumi” 82.punktu alternatīvos tehniskos risinājumus un atkāpes no būvnormatīvu tehniskajām prasībām higiēnas, tai skaitā nekaitīguma, jomā saskaņo Veselības inspekcija.
Vai daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas iedzīvotājiem (kopīpašniekiem) ir tiesības prasīt kopīpašuma daļu (ēkas fasādi un skartās nesošās konstrukcijas) atgriezt iepriekšējā stāvoklī, ja 2002.gada	Būvatļauja kā administratīvais akts atbilstoši Administratīvā procesa likuma 70.pantam ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu. Administratīvā procesa likuma 84.pants nosaka, ka administratīvais akts ir tiesisks, ja tas atbilst tiesību normām, bet prettiesisks — ja neatbilst tiesību normām. Ja 2002.gada būvprojekts attiecās uz izmaiņām ēkas fasādē vai skāra nesošās būvkonstrukcijas un tas netika saskaņots ar visiem kopīpašniekiem, kā to paredz normatīvie akti, tad būvatļauja kā administratīvais akts ir uzskatāms par prettiesisku. Administratīvā procesa likuma 85.pants nosaka tiesiska administratīvā akta atcelšanas

	<p>būvprojekts netika saskaņots ar kopīpašniekiem un vai šodien veicot izmaiņas būvprojektā, kas skar kopīpašuma daļu, tās jāaskaņo ar kopīpašniekiem.</p>	<p>nosacījumus, savukārt šā likuma 86.pants nosaka, kā iestāde var atcelt adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu.</p> <p>Norādām, ka gadījumā, ja būvniecības ierosinātājs, veicot iepriekš saskaņotos būvdarbus, ir atkāpusies no akceptētā būvprojekta, tad šādas izmaiņas ir saskaņojamas spēkā esošā regulējuma noteiktajā kārtībā, tai skaitā ar visiem kopīpašniekiem.</p>
	<p>Kādos gadījumos atbilstoši Aizsargjoslu likumam jāveic projekta saskaņošana ar tīklu turētājiem.</p>	<p>Bieži rīcība aizsargjoslās ir saistīta ar būvniecības procesu. Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 15.punkts paredz, ja būvniecība skar objektu un inženiertīklu ekspluatācijas aizsargjoslas, projektēšanai jāsaņem attiecīgo objektu un inženiertīklu īpašnieku tehniskie noteikumi. Tirdzniecības nojomas būvniecības procesa kārtību nosaka Ministru kabineta 2014.gada 2.septembra noteikumi Nr.529 "Ēku būvnoteikumi". Izstrādājot būvniecības ieceres dokumentāciju atbilstoši Ēku būvnoteikumu 9.¹ un 54.punktam, ja plānotajai būvniecībai, kuru īsteno, pamatojoties uz paskaidrojuma rakstu vai apliecinājuma karti, atbilstoši attiecīgajiem normatīvajiem aktiem ir nepieciešami tehniskie vai īpašie noteikumi, atļaujas vai saskaņojumi, tos pieprasa un saņem pirms attiecīgās būvniecības ieceres dokumentācijas iesniegšanas būvvaldē, savukārt būvprojekta izstrādes gadījumā, ja nepieciešamie tehniskie noteikumi nav saņemti uz būvprojekta minimālā sastāvā iesniegšanas brīdī, būvvalde būvatļaujas projektēšanas nosacījumos nosaka prasības par tehnisko noteikumu saņemšanu</p>

		<p>inženiertīklu pieslēgumiem (atslēgumiem) un to šķērsojumiem. Būvvalde ir tiesīga izvirzīt prasības par tehnisko noteikumu saņemšanu tikai gadījumos, kad plānotā būvniecība attieksies uz inženiertīklu pieslēgumiem (atslēgumiem) un to šķērsojumiem.</p> <p>Aizsargjoslu likuma 34.pants nosaka, ka gadījumos, kad vienā vietā pārklājas vairāku veidu aizsargjoslas, spēkā ir stingrākās prasības un lielākais minimālais platums. Visu veidu rīcība šajās vietās jāaskaņo ieinteresētajām institūcijām. Regulējums paredz, ka visos gadījumos, kad darbība, tai skaitā būvniecība, skar aizsargjoslu, ir jāsaņem attiecīgo inženiertīklu īpašnieku saskaņojumi. Būvvalde nav tiesīga pieprasīt inženiertīklu īpašnieku saskaņojumus, ja Aizsargjoslu likums to neparedz.</p>
<p>Būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādāšana</p>	<p>Kura persona nosaka lietošanas veidu, kāds dokuments nosaka ēkas vai telpu grupas lietošanas veidu un kura amatpersona kontrolē, ka būve tiek izmantota atbilstoši noteiktajam lietošanas veidam.</p>	<p>MK 12.06.2018. noteikumi Nr.326 “Būvju klasifikācijas noteikumi” nosaka būvju (tai skaitā būvēs esošo telpu grupu) klasifikāciju pēc lietošanas veida. Būvei nosaka vienu galveno lietošanas veidu (būves galvenais lietošanas veids – būvei būvniecības procesā paredzētā un būvniecības dokumentos noteiktā būves dominējošā izmantošana (klasifikācijas kods ar četrām zīmēm)) arī tad, ja būvē esošajām telpu grupām ir dažādi lietošanas veidi. Lai vieglāk varētu noteikt ēkas galveno lietošanas veidu, būvju klasifikācijā ir dots skaidrojums, kādas ēkas vai telpu grupas ietilpst konkrētajā četru zīmju klasifikācijas kodā.</p> <p>No 2007.gada 26.jūnija (skatīt MK 01.04.1997. noteikumi Nr.112 “Vispārīgie būvnoteikumi”), projektētājam būvprojektā bija jānorāda būves galvenais lietošanas veids</p>

		<p>atbilstoši būvju klasifikācijai un ēkas stāva plānā dotajai telpu eksplikācijai varēja noteikt telpu grupas lietošanas veidu. Līdz šim datumam un gadījumos, kad ēkā nenotika būvdarbi ēkas un telpu grupas lietošanas veidu noteica Valsts zemes dienesta (VZD) amatpersonas, sagatavojot būves kadastrālās uzmērīšanas lietu (inventarizācijas lietu), ievērojot būvju klasifikāciju un VZD iekšējās instrukcijas.</p> <p>Saskaņā ar Būvniecības likuma 7.pantu būvniecības tiesiskuma nodrošināšana ir vietējās pašvaldības kompetencē, kuru tā īsteno caur savu struktūrvienību – būvvaldi, un tās darbiniekiem – būvinspektoriem. Būvinspektori citā starpā veic būves un telpu grupu ekspluatācijas kontroli, tai skaitā pārbauda vai būve vai telpu grupa tiek izmantota atbilstoši lietošanas veidam. Konstatējot neatbilstošu ekspluatāciju, būvinspektoriem ir tiesības piemērot administratīvo sodu, uzdot novērst patvaļīgu ekspluatāciju (normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā mainīt lietošanas veidu), kā arī nepieciešamības gadījumā pārtraukt ekspluatāciju.</p>
	<p>Kādu būves galveno lietošanas veidu norādīt būvniecības ieceres dokumentācijā un būvprojektos šāda veida</p>	<p>Būvniecības likuma 3.pants nosaka, ka likumu piemēro jaunu būvju būvniecībai, kā arī esošu būvju pārbūvei, atjaunošanai, restaurācijai, nojaukšanai, novietošanai, lietošanas veida maiņai bez pārbūves un konservācijai. Atbilstoši Būvniecības likuma 1.pantā dotajiem terminu skaidrojumiem “būvdarbi” (būvdarbi — būvniecības procesa sastāvdaļa, darbi, kurus veic būvlaukumā vai būvē, lai radītu būvi, novietotu iepriekš izgatavotu būvi vai tās daļu, pārbūvētu, atjaunotu, restaurētu, iekonservētu, ierīkotu vai nojauktu būvi) ir</p>

<p>būvēm – sašķidrinātās dabasgāzes (SDG) stacijas</p>	<p>definēti kā darbi, kurus veic būvlaukumā vai būvē. Savukārt skaidrojums terminam “būves novietošana” (būves novietošana — būvdarbi, kurus veic iepriekš izgatavotas būves salikšanai no gataviem elementiem paredzētajā novietnē, neizbūvējot pamatus vai pamatni dziļāk par 30 centimetriem) ir definēta kā būvdarbi un būvniecības jomas normatīvajos aktos tam ir noteikts būvniecības process, pie tam nav noteicošs, vai būvei ir pamati vai nē. Būves novietošanas procesu piemēro, piemēram, rūpnieciski izgatavotu būvizstrādājumu vai tehnoloģisku iekārtu novietošanai teritorijā, kur nav jāvērtē būves arhitektoniskais risinājums, bet tiek vērtēta būvizstrādājuma atrašanās vieta, saskaņojums ar zemes gabala īpašnieku un citas prasības, t.sk. aizsargjoslas.</p> <p>SDG stacija ir uzskatāma par tehnoloģisku iekārtu un to būvniecības procesā tiek izbūvēta pamatne un nepieciešamie inženiertīkli (pievadi), fiksēta objekta atrašanās vieta, noteiktas aizsargjoslas, kā arī vērtēti nepieciešamie saskaņojumi, piemēram, ar zemes gabala īpašnieku vai nekustamo īpašumu īpašniekiem, kuru īpašumus skars objekta aizsargjoslas.</p> <p>Ministru kabineta 2018.gada 12.jūnija noteikumi Nr.326 “Būvju klasifikācijas noteikumi” nosaka būvju klasifikāciju pēc lietošanas veida. Būvei nosaka vienu galveno lietošanas veidu (būves galvenais lietošanas veids – būvei būvniecības procesā paredzētā un būvniecības dokumentos noteiktā būves dominējošā izmantošana (klasifikācijas kods ar četrām zīmēm)). Ekonomikas ministrija norāda, ka SDG stacijai nav piemērojams klasifikācijas kods 2221 <i>Gāzes sadales sistēmas</i>, tā kā atbilstoši būvju klasifikācijā dotajam skaidrojumam šis kods attiecas uz sadales sistēmas gāzesvadiem ar darba</p>
--	--

		<p>spiedienu līdz 1,6 megapaskāliem (ieskaitot), t.i. attiecas tikai uz gāzesvadiem (inženiertīkliem). SDG stacija sastāv no rezervuāra, kam atbilstoši būvju klasifikācijā ir savs kods - 1252 <i>Noliktavas, rezervuāri, bunkuri un silosi</i> (būves tips 12520109 – Sašķidrinātas gāzes spiedvertnes) un skaidrojumā ir norādīts - <i>Apjuntas ēkas un telpu grupas, kas tiek izmantotas kā noliktavas un pilda uzglabāšanas funkcijas, piemēram, ūdens, naftas, gāzes, ķīmisko vielu un radioaktīvo atkritumu rezervuāru ēkas un telpu grupas, bunkuri un silosi, saldētavas, sašķidrinātas gāzes spiedvertnes un citas specializētās noliktavu ēkas un telpu grupas.</i></p>
<p>Par iepriekš būvvaldē akceptēta būvprojekta izmaiņu izstrādi</p>		<p>Saskaņā ar Būvniecības likuma 17.panta 2.¹ daļu būvdarbu laikā nav pieļaujams izdarīt izmaiņas būves galvenajā lietošanas veidā. Citas izmaiņas ir pieļaujamas, ievērojot šā likuma 16.panta 2.¹, 2.², 2.³ un 2.⁴ daļu, proti, izmaiņas būves novietojumā, būvapjomā un fasādes risinājumā pieļaujamas pēc to saskaņošanas ar būvvaldi vai institūciju, kura pilda būvvaldes funkcijas. Ar izmaiņām var paredzēt arī būvprojektā minimālajā sastāvā vai būvprojektā neparedzētus pirmās vai otrās grupas inženierbūvju, pirmās grupas ēkas vai otrās grupas palīgēkas būvdarbus. Savukārt, cita veida izmaiņas, kas saskaņā ar Būvniecības likuma 17. panta 2.¹ daļu nav jāaskaņo būvvaldē, būvdarbu gaitā var izdarīt būvprojekta izstrādātājs vai autoruzraugs pēc rakstiskas vienošanās ar pārējiem būvniecības dalībniekiem. Izmaiņu izdarītājs ir atbildīgs par būvprojekta apjoma un satura atbilstību būvniecības ierosinātāja un normatīvo aktu prasībām pēc izmaiņu veikšanas tajā,</p>

kā arī tādu risinājumu izvēli, lai būve pēc tās nodošanas ekspluatācijā atbilstu normatīvajos aktos noteiktajām būtiskajām prasībām (Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 115.punkts). Būvvaldē nav jāaskaņo jebkura izmaiņa būvprojektā, bet tikai tās, kas attiecas uz ēkas novietojumu, būvapjomu un fasādes risinājumu.

Ievērojot Būvniecības likuma 16.panta 2.⁴ daļu, būvvalde vai institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, var atteikt izmaiņu saskaņošanu vai būvatļaujas nosacījumu grozīšanu, ja paredzētās izmaiņas būtiski skar būves arhitektonisko veidolu vai neatbilst normatīvo aktu prasībām, ciktāl šo prasību kontrole ir būvvaldes vai institūcijas, kura pilda būvvaldes funkcijas, kompetencē. Pieņemot lēmumus atbilstoši Būvniecības likuma 16.panta 2.³ daļai vai 17.panta 2.¹ daļai tiek vērtēta paredzēto izmaiņu atbilstība spēkā esošajam būvniecības regulējumam, vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nevis sākotnējās būvniecības ieceres atbilstība spēkā esošajam būvniecības regulējumam. Šīs vērtējuma robežas saglabājas arī vērtējot attiecīgā lēmuma tiesiskumu. Pretējā gadījumā, Ekonomikas ministrijas ieskatā, tiktu pārkāpts tiesiskās stabilitātes princips.

Būvniecības likuma 14. panta desmitajā daļā ir noteikts, ka apstrīdēšanas iesniegumu vai pieteikumu iesniedz par institūcijas 16.panta 2.³ daļā vai 17. panta 2.¹ daļā pieņemtā lēmuma tiesiskumu. Tādējādi apstrīdēt var tikai būvvaldes vai institūcijas, kuras pilda būvvaldes funkcijas, lēmumu par izmaiņu akceptēšanu un tikai būvniecības ieceres izmaiņu daļā. Šī lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību, proti, būvniecības ieceres

		<p>realizāciju var turpināt – arī attiecībā uz būvvaldes vai institūcijas, kuras pilda būvvaldes funkcijas, akceptētajām izmaiņām.</p>
	<p>Vai pietiek ar kadastrālās uzmērīšanas lietu, vai tomēr ir jāpārtaisa būvprojekts, ja būvniecība nav pabeigta un neatbilst akceptētajam būvprojektam.</p>	<p>Ja ar jauna normatīvā akta (Būvniecības likums) spēkā stāšanos tika ieviestas izmaiņas, citstarp būvniecības uzsākšanai nepieciešamajos priekšnoteikumos, nenozīmē, ka atbilstoši iepriekš spēkā esošajam regulējumam saņemtie būvniecību atļaujošie dokumenti turpmāk līdz ar jaunā regulējuma spēkā stāšanos kļūtu nederīgi. Ja persona bija iepriekš saņēmusi atļauju būvēt, tad persona bija ieguvusi no tās izrietošas tiesības (atļauja būvēt tika noformēta kā spiedogs uz būvprojekta). Papildus būtu jānorāda, ka gadījumā, ja persona, veicot iepriekš saskaņotos būvdarbus, ir atkāpusies no saskaņotā projekta (būvniecības ieceres dokumentācijas), tad šādas izmaiņas ir saskaņojamas spēkā esošā regulējuma noteiktajā kārtībā. Tāpat būtu jānorāda, ka būvdarbu laikā, neatkarīgi no izmaiņām normatīvajos aktos, nav nepieciešams pārskatīt jau saskaņotus būvdarbus.</p> <p>Dokuments, kas ļāva uzsākt būvdarbus līdz 1995.gadam bija spiedogs uz būvprojekta vai ar 1995.gada Būvniecības likuma spēkā stāšanos – būvvaldes izdota būvatļauja. Būvatļauja kā administratīvais akts atbilstoši Administratīvā procesa likuma 70.pantam ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu, līdz ar to jebkurš uzsāktais būvniecības process ir jāpabeidz vai būvvaldei ir jāatceļ būvatļauja.</p>

		<p>Atbilstoši 2014.gada Būvniecības likuma pārejas noteikumu 5.punktam, būvniecības procesi, kuri iesākti līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, pabeidzami vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā. Tā Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” noslēguma jautājumos ir noteikts, kā persona var turpināt uzsākto būvniecības procesu un kādi lēmumi atbilstoši jaunajam būvniecības procesam būvvaldei ir jāpieņem. Būve ir nododama ekspluatācijā atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 172.punktā noteiktajai kārtībai.</p> <p>Lai varētu iesniegt izmaiņu projektu, jaunajam īpašniekam atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 3.1.apakšpunktam un 130.punktam ir jāiesniedz būvvaldē iesniegums par būvatļaujas pārreģistrāciju.</p>
Būvatļauja	<p>No kāda datuma ir skaitāms un kāds ir Būvatļaujas apstrīdēšanas termiņš, kad informācija par izdoto Būvatļauju Būvniecības informācijas sistēmā nav publicēta, bet objektā ir izvietota būvtāfele un informācija par izdoto</p>	<p>Būvniecības likuma 14.panta devītajā daļā ir noteikts, ka “[b]ūvatļauju [..] var apstrīdēt vai pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā mēneša laikā no šā panta sestās daļas 3.punktā minētās dienas [..]”. Šajā tiesību normā vārdi “minētās dienas” norāda uz noteiktu konkrētā tiesību normā norādītu dienu. Būvniecības likuma 14.panta sestās daļas 3.punktā ir noteikta “dien[a], kad stājas spēkā būvatļauja [..]”. Tādējādi, būvatļauju var apstrīdēt vai pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā mēneša laikā no dienas, kad stājas spēkā būvatļauja. Šīs atskaites punkts (diena) nav saistīta ar Būvniecības likuma 14.panta sestajā daļā noteikto pienākumu būvvaldei publicēt noteiktu informāciju.</p>

	<p>būvatļauju ir atrodama Rīgas pilsētas būvvaldes mājas lapā esošajā Būvatļauju meklētājā?</p>	
	<p>Par 2008.gada būvatļaujas pārreģistrāciju saistībā ar būvniecības ierosinātāja maiņu un termiņa pagarināšanu.</p>	<p>Būvatļauja kā administratīvais akts atbilstoši Administratīvā procesa likuma 70.pantam ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu. Atbilstoši tiesu praksē paustajām atziņām, būvatļauja kā iepriekš izdots administratīvais akts pats par sevi var būt pamats pagarināt tās darbību (mainīt vienu nosacījumu – termiņu).</p> <p>Atbilstoši 2014.gada Būvniecības likuma pārejas noteikumu 5.punktam, būvniecības procesi, kuri iesākti līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, pabeidzami vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā. Tā Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) noslēguma jautājumos ir noteikts, kā persona var turpināt uzsākto būvniecības procesu un kādi lēmumi atbilstoši jaunajam būvniecības procesam būvvaldei ir jāpieņem. Gadījumos, kad persona jau līdz 2014.gada 1.oktobrim bija saņēmusi būvatļauju, Vispārīgo būvnoteikumu 171.punkts paredz, ka objektiem, kuriem nepieciešams pagarināt vai atjaunot būvatļauju, būvvalde pagarina būvatļaujas derīguma termiņu līdz laikam, kas nepārsniedz būvatļaujā norādīto maksimālo būvdarbu veikšanas ilgumu. Ja būvatļaujā nebija norādīts maksimālais</p>

		<p>būvdarbu veikšanas ilgums, būvvalde būvatļaujā norāda šo termiņu, skaitot to no šo noteikumu spēkā stāšanās dienas, tas ir no 2014.gada 1.oktobra. Tātad regulējums pieļauj, ja persona jau līdz 2014.gada 1.oktobrim bija saņēmusi būvatļauju, tad atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 171.punktam persona ir tiesīga pagarināt izsniegtās būvatļaujas vēl uz 8 gadiem, skaitot no 2014.gada 1.oktobra, proti, līdz 2022. gada 1.oktobrim.</p> <p>Saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 130. punktu, ja mainās būvniecības ierosinātājs, iesniegumu par izmaiņām būvatļaujā iesniedz jaunais būvniecības ierosinātājs. Būvatļaujas adresāta maiņas gadījumā būvvaldei jāvērtē, vai personai, kas iesniegusi iesniegumu par izmaiņām būvatļaujā, ir tiesības turpmāk veikt šādus būvdarbus nevis jāpārvērtē būvatļaujas tiesiskums, iepriekš pieņemtie lēmumi saistībā ar šo būvniecības ieceri. Bet gadījumā, ja persona vēlas mainīt sākotnējo būvniecības ieceri, tad būvvalde jāvērtē to tādā apjomā, kā persona vēlas mainīt nevis visu no jauna.</p> <p>Tādējādi, būvatļaujas adresāta maiņas gadījumā nav pamats prasīt ierosināt no jauna būvniecības ieceri, lai realizētu iepriekš uzsāktu būvniecību. Būvvaldei ir jāpieņem lēmums par būvatļaujas adresāta maiņu un jāpagarina būvatļaujas termiņš.</p>
Būvspeciālisti	Par būvprojekta izstrādātāja darbības regulējumu/noteikumiem /termiņiem, kuros tiem	Būvniecības regulējumus neregulē jautājumus par to, kādā termiņā būvprojekta izstrādātajam ir jāizstrādā izmaiņu projekts, jānovērš būvprojekta neatbilstības normatīvo aktu prasībām, jāatlīdzina radušies zaudējumi par normatīvajiem aktiem vai līgumam neatbilstošu būvprojektu, un jāpaskaidro būvprojekta detalizāciju. Šie un citi līdzīgi

	būtu jānovērš projekta kļūdas.	jautājumu ir atstāti pašu pušu ziņā. Tas, vai ir noticis ētikas pārkāpums ir atbildams tikai, vērtējot konkrēta būvspeciālista veiktās darbības konkrētā gadījumā.
	Par būvspeciālista sertifikāta apturēšanu bērna kopšanas atvaļinājuma laikā	<p>Būvspeciālista sertifikāta darbības atjaunošanas nosacījumi un kārtība izriet no Ministru kabineta 2018.gada 20.marta noteikumu Nr.169 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” 56.punkta. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.169 56. 1.apakšpunktu kompetences pārbaudes iestāde pieņem lēmumu par būvspeciālista sertifikāta atjaunošanu, ja saņemts būvspeciālista iesniegums par arhitekta prakses sertifikāta vai būvprakses sertifikāta darbības sfēras atjaunošanu, ja tas apturēts, pamatojoties uz šo noteikumu 54. punktu. Līdz ar to likumdevējs paredzējis, ka gadījumos, kad būvspeciālista sertifikāta apturēšana veikta, pamatojoties uz būvspeciālista iesniegumu, būvspeciālista sertifikāta darbības atjaunošanas priekšnoteikums arī ir atbilstošs būvspeciālista iesniegums.</p> <p>Būvspeciālistam, dodoties bērna kopšanas atvaļinājumā, netiek anulēts vai apturēts būvspeciālista sertifikāts. Būvspeciālistam ir tiesības lūgt apturēt un atjaunot būvspeciālista sertifikāta darbību. Savukārt, ja būvspeciālista patstāvīgās prakses pārtraukums pēdējo piecu gadu periodā ir vismaz divi gadi (neatkarīgi no tā, vai būvspeciālista sertifikāta darbība ir bijusi apturēta), būvspeciālistam ir pienākums veikt kompetences pārbaudi, kuras atkārtotas nenokārtošanas gadījumā kompetences pārbaudes</p>

		<p>iestāde var apturēt būvspeciālista sertifikāta darbību uz laiku līdz sekmīgai kompetences pārbaudes nokārtošanai.</p> <p>Gadījumos, kad būvspeciālista sertifikāta darbība bez pārtraukumiem ir apturēta vismaz uz gadu, par attiecīgo periodu patstāvīgās prakses uzraudzības gada maksa nav jāmaksā, jo patstāvīgās prakses uzraudzība šajā laikā netiek veikta.</p>
	<p>Vai pietātņu zemūdens tehniskās apsekošanas darbi uzskatāmi par būvniecības jomu, kuru veikšanai ūdenslīdzēju uzņēmumam būtu jāreģistrējas būvkomersantu reģistrā</p>	<p>Norādām, ka būvju tehnisko apsekošanu regulē Latvijas būvnormatīvs LBN 405-15 “Būvju tehniskā apsekošana” (apstiprināts ar MK 30.06.2015. noteikumiem Nr.337). Šis būvnormatīvs nosaka būvju tehniskās apsekošanas darbu kārtību un saturu. Tāpat šajā būvnormatīvā ir noteikts, ka būves apseko būvspeciālists atbilstoši būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības normatīvajā aktā noteiktai attiecīgās sfēras būvspeciālista kompetencei vai būvkomersantu reģistrā reģistrēta juridiskā persona, kura nodarbina attiecīgu būvspeciālistu. Līdz ar to, lai sniegtu būves tehniskās apsekošanas pakalpojumus, komersantam ir jāreģistrējas būvkomersantu reģistrā. Taču, ja komersants tikai nodrošina vizuālās informācijas iegūšanu par būvi, piemēram, grūti pieejamās vietās, bīstamās vietās vai zem ūdens, nevis novērtē būves atbilstību būves būtiskajām prasībām, tad tādas informācijas iegūšanas pakalpojuma sniegšanai pašai par sevi nav nepieciešama reģistrācijas būvkomersantu reģistrā.</p>

<p>Vai būvkomersants, kuram ir sertificēti būvspeciālisti ceļu projektēšanā, tiltu būvuzraudzībā un ceļu būvuzraudzībā var veikt būvdarbus, veicot ielu būvniecības darbus.</p>	<p>Saskaņā ar Būvniecības likuma 22.panta otro daļu būvkomersants ir tiesīgs darboties tikai tādās jomās, kurās tam ir attiecīgi būvspeciālisti. Ņemot vērā, ka iepriekš minētajam būvkomersantam nav sertificēts būvspeciālists ceļu būvdarbu vadīšanā, būvkomersants nav tiesīgs veikt ceļu (tostarp ielu) būvniecības darbus.</p>
<p>Par būvprojekta vadītāju</p>	<p>Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 32. un 33.punktu, būvprojekta vadītājs ir atbilstošas jomas būvspeciālists. Savukārt Būvniecības likuma 13.panta pirmā daļa nosaka, ka būvspeciālisti ir personas, kas ieguvušas patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras, būvniecības vai elektroenerģētikas jomā reglamentētās profesijās.</p> <p>Ministru kabineta 2018.gada 20.marta noteikumos Nr.169 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr.169) šīs specialitātes tiek sadalītas pa noteiktām darbības sfērām, ņemot vērā būvju veidu. Saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 32.punktu būvprojekta vadītājs ir atbilstošas jomas būvspeciālists, kurš vada projektēšanu un koordinē būvprojekta izstrādi. Vārdi “atbilstošas jomas būvspeciālistu” norāda uz to, ka būvprojekta vadītājs nevar būt jebkurš būvspeciālists. Šajā ziņā jāņem vērā, ka būvprojekta vadītājs savus profesionālos</p>

pienākumus pilda, lai, kopā ar citiem būvspeciālistiem, izstrādātu normatīvajiem aktiem atbilstošu būvprojektu. Tomēr ir jāņem vērā, ka visas būves nav vienādas un katrai būvei ir savas specifiskās prasības. Šī iemesla dēļ specialitātes ir sadalītas darbības sfērās, ņemot vērā būvju veidus, piemēram, ēku konstrukciju projektēšana ir nodalīta no inženierbūvju projektēšanas.

Ņemot vērā Vispārīgo būvnoteikumu 36.punktā noteiktos būvprojekta vadītāja pienākumus ēkas būvniecības (jauna būvniecība, pārbūve, atjaunošana, nojaukšana) gadījumā, ministrijas ieskatā, var veikt būvspeciālists ar arhitekta prakses sertifikātu, kā arī būvspeciālists, kuram ir sertifikāts ēku konstrukciju projektēšanā. Abi būvspeciālisti atbilst Vispārīgo būvnoteikumu 32.punktā izvirzītajai būvprojekta vadītāja kompetencei, lai vadītu jaunas ēkas, ēkas pārbūves, ēkas atjaunošanas vai ēkas nojaukšanas projektēšanu un koordinētu būvprojekta izstrādi.

Attiecībā uz inženierbūves būvprojekta vadītāju, norādām, ka jāvērtē konkrētās inženierbūves specifika un Noteikumu Nr.169 norādīto projektēšanas jomā norādītās būvspeciālistu darbības sfēras. Informējam, ka Noteikumu Nr.169 1.pielikuma 2.piezīmē ir norādīts, ka atsevišķas inženierbūves var projektēt arhitekta prakses būvspeciālists un ēku konstrukciju projektēšanā sertificētais būvspeciālists, ja to projektēšanai nav noteiktas atsevišķas darbības sfēras. Šī piezīme ir attiecināma, piemēram, uz kompleksās būves rūpnieciskās ražošanas uzņēmumos, kurām nav ēkas pazīmju un sporta un atpūtas būves būvprojekta izstrādi. Savukārt citu inženierbūvju, piemēram, autoceļu, ielu un ceļu, tiltu,

		<p>meliorācijas būvju, enerģijas ražošanas būvju, ostu hidrobūvju, ūdensapgādes un kanalizācijas būvju būvprojektos kā būvprojekta vadītājs ir jānorāda atbilstošais Noteikumu Nr.169 1.pielikuma 2.2.apakšpunktā norādītais atbilstošās inženierbūves projektētājs (būvspeciālists).</p>
	<p>Vai būvuzraudzību var veikt būvkomersants, kuram nav reglamentētās sfēras specializētais sertifikāts, piemēram, ūdensapgādes un kanalizācijas inženieris, siltumapgādes un ventilācijas, ceļu inženieris, elektroinženieris.</p>	<p>Atbilstoši Būvniecības likuma 22.pantam būvkomersants ir tiesīgs darboties tikai tādās būvniecības jomās, kurās tam ir attiecīgi būvspeciālisti. Būvkomersantam ir pienākums iesniegt informāciju būvkomersantu reģistram par visiem uz darba līguma pamata nodarbinātiem būvspeciālistiem.</p> <p>Saskaņā ar MK 19.08.2014. noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 122.punktu otrās grupas būvju būvuzraudzību, kuru būvniecība pilnībā vai daļēji tiek finansēta no publisko personu līdzekļiem, Eiropas Savienības politiku instrumentu vai citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, kā arī trešās grupas būvju būvuzraudzību uz līguma pamata var veikt tikai būvkomersants, kurš reģistrēts būvkomersantu reģistrā un kuram ir tiesības piedāvāt pakalpojumus būvuzraudzības jomā, un kurš nodarbina atbilstošus būvspeciālistus. Būvkomersanta kompetence izriet no uz darba līguma pamata piesaistīto būvspeciālistu kompetences. Atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 121.puntam, ja būvuzraudzības līgumu slēdz ar juridisko personu, līgumā norāda konkrētās fiziskās personas, kuras veiks būvuzraudzību, kā arī norāda atbildīgo būvuzraugu. Būvkomersants var papildus piesaistīt attiecīgos būvspeciālistus, noslēdzot Civillikumā noteikto cita veida</p>

		<p>līgumu, piemēram, uzņēmuma līgumu. Būvkomersants kā atbildīgo būvuzraugu var norādīt tikai savu būvspeciālistu, kuram ir tiesības pamatā kontrolēt šādu objektu būvdarbus, ēku būvniecības gadījumā tas būtu būvspeciālists, kuram ir sertifikāts ēku būvdarbu būvuzraudzībā, un pārējos nepieciešamos būvuzraugus var piesaistīt, noslēdzot cita veida līgumu.</p>
<p>Būvniecības informācijas sistēma</p>	<p>Par būvprojektu izstrādi un uzglabāšanu Būvniecības informācijas sistēmā</p>	<p>Atbilstoši Būvniecības likuma 24.panta pirmajai daļai Būvniecības informācijas sistēma ir valsts sistēma, kas ietver būvniecības procesam un tā kontrolei nepieciešamos datus, un tās mērķis ir nodrošināt datu uzglabāšanu un apriti starp publiskās pārvaldes institūcijām, kontroles institūcijām un būvniecības dalībniekiem, kā arī sabiedrības iesaisti būvniecības procesā. Saskaņā ar Būvniecības likuma 24.panta trešo daļu Būvniecības informācijas sistēmas dati ir publiski pieejami bez maksas, tajā strukturētos datus publicē atvērto datu veidā, izņemot datus, kuru publiskā pieejamība ir ierobežota saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai normatīvajos aktos ir paredzēta samaksa. Būvniecības ierosinātajam nav ierobežota piekļuve viņa būvniecības lietām arī pēc būvniecības administratīvā procesa beigšanas un šajā procesā Būvniecības informācijas sistēmā ievadīto un augšupielādēto datu uzglabāšana tiek turpināta bez laika ierobežojuma.</p> <p>Par dokumentu oriģināliem jānorāda, ka būvniecības regulējums neregulē jautājumu par to, vai un kad dokuments ir uzskatāms par oriģinālu. Šo jautājumu primāri regulē Dokumentu juridiskā spēka likums un Elektronisko dokumentu likums. Ja personas</p>

		<p>piekrišana ir ietverta papīra dokumentā un šī dokumenta atvasinājums elektroniskā veidā ir augšupielādēts Būvniecības informācijas sistēmā, tad šajā sistēmā ir tikai attiecīgā dokumenta atvasinājums, nevis oriģināls un tā glabāšana jānodrošina atbilstoši Arhīvu likumam un citu saistošo noteikumu regulējumam.</p>
	<p>Par Būvniecības informācijas sistēmas parakstītiem ekspluatācijas aktiem jo ne visas Zemesgrāmatas pieņem aktus, pieprasot parakstīt vēlreiz ar elektronisko parakstu.</p>	<p>Pašvaldības būvvaldes, veicot būvniecības administratīvo procesu, tai skaitā izdodot būves pieņemšanas ekspluatācijā aktu, Būvniecības informācijas sistēmā (turpmāk – BIS), rīkojas tiesiski un atbilstoši Būvniecības likuma regulējumam. 2019. gada 13.martā stājās spēkā grozījumi Būvniecības likumā, kas satur detalizētu regulējumu lēmumu pieņemšanai un administratīvo aktu izdošanai būvniecības administratīvā procesa ietvaros. Būvniecības likums skaidri nosaka, ka BIS, piemēram, aktu par būves pieņemšanu ekspluatācijā, izdod strukturētu datu veidā (sk. Būvniecības likuma 24.panta astoto daļu). Nepieciešamības gadījumā šāda lēmuma atvasinājumu saskaņā ar Ministru kabineta 28.07.2015. noteikumu Nr.438 “Būvniecības informācijas sistēmas noteikumi” 12.2 punktu var izgūt no BIS. Šī atvasinājuma atbilstība BIS ietvertajiem datiem tiek apstiprināta ar kvalificēto elektronisko zīmogu, kura tiešo piemērošanu nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes 23.06.2014. regulas (ES) Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ direktīvu 1999/93/EK (turpmāk – Regula). Attiecīgais atvasinājums no BIS tiek izgūts kā PDF datne, kurai var</p>

pārbadīt visus nepieciešamo rekvizītu esamību (tiešsaistē-<https://www.eparaksts.lv/lv/>; ar programmu “eParakstītājs 3.0”).

Saskaņā ar Regulas 35.panta 1.punktu elektroniskajam zīmogam ir neapšaubāms juridiskais spēks, tas ir pieņemams kā pierādījums tiesvedībā, un to nevar noraidīt tikai elektroniskā formāta dēļ. Attiecībā uz kvalificētu elektronisko zīmogu pastāv prezumpcija par minēto datu integritāti un to datu izcelsmes pareizību, ar kuriem kvalificētais elektronisko zīmogs ir saistīts. Ņemot vērā Regulas preambulas 22.punktā noteikto par valsts tiesībām attiecībā uz zemes reģistriem izvirzīt īpašas prasības, zemesgrāmatas jomas normatīvajos aktos nav ietvertas īpašas un skaidras atrunas, ka dokumentu atvasinājumi ar kvalificēto elektronisko zīmogu nebūtu izmantojami zemesgrāmatas procesos.

EM uzskata, ka normatīvais regulējums ir ļoti skaidrs un neliedz tiesnešiem, pamatojoties uz regulējumu būvniecības jomā pieņemt BIS sistēmā izdoto administratīvo aktu, kas tiek iesniegts kopā ar nostiprinājuma lūgumu, atvasinājuma formā un kā atvasinājums apliecināts ar kvalificēto elektronisko zīmogu.

Saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 2.pantu zemesgrāmatu pārzināšana piekrīt rajonu (pilsētu) tiesām, un atbilstoši minētā likuma 7.pantam tiesības nostiprina uz tiesneša lēmumu pamata, ierakstot nostiprināmās tiesības zemesgrāmatā. No minētajām tiesību normām izriet, ka īpašuma tiesību nostiprināšana zemesgrāmatā ir tiesneša kompetences jautājums un attiecīga lēmuma pieņemšana norit saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 83.pantā un likuma "Par tiesu varu" 10.pantā nostiprinātajiem tiesas

		neatkarības un pakļautības tikai likumam principiem. Grozījumi Zemesgrāmatu likumā šobrīd tiek atkārtoti saskaņoti pēc izsludināšanas Valsts sekretāru sanāksmē.
Būvdarbi	<p>Vai standarts EN 16034:2019</p> <p>“Gājēju durvju bloki, rūpniecības, tirdzniecības, garāžu telpu durvis un atveramie logi. Izstrādājumu standarts, veikspējas raksturlielumi. Ugunsizturības un/vai dūmu aizsardzības raksturlielumi“ 2011.gada 9.marta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr.305/2011 izpratnē ir “Eiropas saskaņotais standarts” jeb “Harmonizētais standarts”.</p>	<p>Norādām, ka harmonizētais standarts ir Eiropas standarts, ko ir izstrādājusi Eiropas standartizācijas organizācija pēc Eiropas Komisijas mandāta, par ko ir vienojušās dalībvalstis. Standarts uzskatāms par harmonizētu standartu, kad ir publicēta atsauce Oficiālajā vēstnesī, lai arī pietiek, ja tas ir tikai formāli prezentēts Eiropas Komisijā. Harmonizētie standarti ir jāpārņem nacionālā līmenī – tie tiek darīti pieejami kā nacionālie standarti pilnīgi identiskā formā.</p> <p>Vēršam uzmanību, ka standarts EN 16034:2014 “Pedestrian doorsets, industrial, commercial, garage doors and openable windows – Product standard, performance characteristics – Fire resisting and/or smoke control characteristics” ir obligāti piemērojams sākot no 2019.gada 1.novembra kopā ar standartu EN 13241:2003+A2:2016 vai EN 14351-1:2006+A2:2016. Ņemot vērā iepriekš minēto, standarts LVS EN 16034:2019 ir identisks Eiropas standartam EN 16034:2014. Šis Eiropas standarts bez pārveidojumiem tā saturā pārņemts nacionālā standarta sarakstā, tas ir harmonizētais standarts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr.305/2011 (2011.gada 9.marts), ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK izpratnē un obligāti piemērojams kopā ar standartiem EN 13241:2003+A2:2016 vai EN 14351-1:2006+A2:2016.</p>

<p>Vai betonēšanas darbi ir uzskatāmi par segtiem darbiem, ja nav paredzēta tālāka betona virsmu apstrāde vai citi sekojošie darbi un vai segto darbu aktu sastāda tieši betona iestrādes dienā vai pēc nepieciešamo kvalitātes kontroles pārbažu veikšanas, bet pirms sekojošo būvdarbu veikšanas vai noslogošanas.</p>	<p>Būvniecības jomas normatīvajos aktos ir noteikta konkrēta būvju veida būvniecības procesa kārtība, būvniecības procesā iesaistītās institūcijas un atbildīgie būvspeciālisti, kā arī būvniecības procesam nepieciešamie dokumenti un to saturs. Normatīvie akti nosaka vispārīgu būvniecības procesa kārtību, t.i., ka būvdarbu gaita ir jādokumentē un jā sagatavo attiecīga veikto darbu izpilddokumentācija, lai nepieciešamības gadījumā varētu pārbaudīt būvdarbu secību un to kvalitāti. Taču normatīvie akti nevar noteikt katra būvniecības posma vai konkrēta darba veikšanas kārtību un secību, tā kā tas izriet no būvdarbu tehnoloģiskā procesa.</p> <p>To, vai noteikti betonēšanas darbi ir uzskatāmi par segtajiem darbiem, būvdarbu vadītājam būtu jāvienojas ar objekta būvuzraugu. Norādām, ka atbilstoši MK 19.08.2014. noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" Vispārīgo būvnoteikumu 100.6.apakšpunktam atbildīgā būvdarbu vadītāja pienākums ir organizēt būvkonstrukciju, segto darbu un citu izpildīto būvdarbu pieņemšanu, kā arī, ja nepieciešams, vizuāli fiksēt izpildītos segtos darbus pirms to aizsegšanas.</p> <p>Segto darbu aktu sagatavo uzreiz pēc betonēšanas darbu veikšanas, ja betonēšanas darbi ir uzskatāmi par segtajiem darbiem. Tomēr atbilstoši Latvijas valsts standartam LVS EN 13670 "Betona konstrukciju izgatavošana" ir jāveic betona konstrukcijas kvalitātes pārbaude. Visi pārbaudes akti par betona konstrukciju kvalitāti ir jāreģistrē būvdarbu žurnālā. Ministrijas ieskatā, ja atbilstoši standartam LVS EN 13670 veiktās betonēšanas</p>
--	---

		<p>darbu kvalitātes pārbaudes neatbilst būvniecības ieceres dokumentācijā (būvprojektā) norādītajam, segtie darbi būs jāsāk no jauna, anulējot iepriekš sastādīto segto darbu aktu.</p>
	<p>Vai darbu pieņemšanas-nodošanas aktu uzskata par būvdarbu izpildes dokumentāciju</p>	<p>Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 2.septembra noteikumu Nr.529 “Ēku būvnoteikumi” 173.punktā noteiktajam, institūcijas, kura pilda būvvaldes funkcijas, uzdevums ir novērtēt ēkas vai tās daļas gatavību ekspluatācijai, pamatojoties uz iesniegtajiem dokumentiem (būvniecības informācijas sistēmā pieejamo informāciju un dokumentiem), kā arī atbilstību normatīvajiem aktiem būvniecības jomā un būvprojektam. Saskaņā ar šo noteikumu 178. un 179.punktu institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, nav tiesīga uzsākt ēkas vai tās daļas pieņemšanu ekspluatācijā, ja kāda no institūcijām atzinumā sniegusi negatīvu atzinumu par ēkas nodošanu ekspluatācijā. Ja ēka vai tās daļa netiek pieņemta ekspluatācijā, institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, izsniedz būvniecības ierosinātajam pamatotu lēmumu. Lēmumā norāda konstatētās atkāpes no būvprojekta vai būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, termiņus, kā arī citus nosacījumus konstatēto nepilnību novēršanai. Līdz ar to institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, novērtējot objekta gatavību ekspluatācijai, vadās no normatīvajos aktos noteiktajām procesuālajām normām, vai ir iesniegti visi nepieciešamie dokumenti (piemēram, būvdarbu žurnāls ar būvdarbu izpildes dokumentāciju – segto darbu pieņemšanas akti, nozīmīgo konstrukciju pieņemšanas akti, būvizstrādājumu atbilstību apliecinošu dokumentācija) vai nav kādas institūcijas izdots negatīvs atzinums, vai</p>

		<p>novērtējot iesniegtos dokumentus, tiek konstatēta neatbilstība būvprojektam. Būve ir uzskatāma par pieņemtu ekspluatācijā ar akta par būves pieņemšanu ekspluatācijā apstiprināšanas dienu.</p> <p>Vēršam uzmanību, ka līguma izpildes darbu pieņemšanas-nodošanas aktu neuzskata par būvdarbu izpildes dokumentāciju būvniecības regulējošo normatīvo aktu izpratnē. Šo dokumentu (līguma izpildi starp galveno būvdarbu veicēju un atsevišķo būvdarbu veicēju) nepārbauda institūcija, kas pilda būvvaldes funkcijas.</p>
Būvvalde	<p>Vai pie būvprojekta saskaņošanas būvvaldē, būvvalde ir tiesīga prasīt būvprojektā iekļaut “veicamo darbu metodiku (iestrādes tehnika, darbu secība un metodes)”, lai izpildītu Vispārīgo būvnoteikumu 28.4. un 28.5.apakšpunktā noteiktās prasības.</p>	<p>Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 28.punkts nosaka, ka būvprojekta izstrādātājs izstrādā būvprojektu atbilstoši normatīvajiem aktiem, līgumam par būvprojekta izstrādi un labai profesionālajai praksei.</p> <p>Darbu veikšanas projektu izstrādā būvdarbu veicējs pirms būvdarbu uzsākšanas un darbu veikšanas projekts netiek iesniegts būvvaldē saskaņošanai. Atbilstoši regulējumam darbu veikšanas projektā, piemēram, ir jānorāda netradicionālu un sarežģītu būvdarbu veidu tehnoloģiskās shēmas un norādi par izpildes zonām, kā arī pagaidu tehnoloģisko konstrukciju pamatotus risinājumus. Ja būvdarbu laikā ir nepieciešams paredzēt jaunas pagaidu tehnoloģiskās konstrukcijas, tās būtu norādāmas darba veikšanas projektā, ko izstrādā un precizē ēku būvniecības gadījumā atbilstoši Ēku būvnoteikumu 7.3.apakšnodaļai.</p> <p>Lai būvprojekta risinājumi būtu viennozīmīgi saprotami un izpildāmi labā kvalitātē, ministrijas ieskatā, veicamo darbu metodika (iestrādes tehnika, darbu secība un metodes)</p>

		<p>būtu atspoguļojamas būvprojekta skaidrojošajā aprakstā, kurā tiek sniegta vispārīga informācija par objektu, būvdarbu organizēšanu un cita nepieciešamā informācija, kas raksturo plānoto būvi. Būvdarbu veicējam ir nepieciešama informācija par vēlamajām darbu metodēm, lai pamatojoties uz rekomendācijām kvalitatīvi izstrādātu darbu veikšanas projektu. Taču, būvvalde dēļ darbu metodikas nesamības vai nepilnības nav tiesīga atteikt akceptēt būvniecības ieceri.</p>
<p>Būvizstrādājumi</p>	<p>Par rūpnieciski izgatavotas ēkas, kuru apbūves laukums ir līdz 60 m², kas klasificētos pirmajā ēku grupā, piedāvāšanu tirgū</p>	<p>Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 1.pielikumā noteiktajam, ēkas pirmajā grupā klasificē arī atsevišķu rūpnieciski izgatavotu vienkāršu ēku ar apbūves laukumu līdz 60 m², ko izgatavo ražotājs nevis pati persona. Šāda veida ēkas var novietot (būvēt) neatkarīgi no atrašanās vietas – gan pilsētu un ciemu teritorijās, gan ārpus tām.</p> <p>Par būtiskajām būvei izvirzāmām prasībām (Būvniecības likuma 9.pants) norādām, ka būve projektējama, būvējama un ekspluatējama atbilstoši tās lietošanas veidam, turklāt tā, lai nodrošinātu tās atbilstību būtiskām prasībām.</p> <p>Būvizstrādājumu aprites kārtību un atbilstības novērtēšanas kārtību Eiropas Savienībā no 2013.gada 1.jūlija nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 9.marta Regula (ES) Nr.305/2011, ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK (turpmāk – Būvizstrādājumu regula). Būvizstrādājumu</p>

regulas prasību izpildi Latvijā nodrošina Ministru kabineta 2014.gada 25.marta noteikumi Nr.156 „Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība”. Atbilstoši Būvizstrādājumu regulā noteiktai kārtībai, būvizstrādājumu piemērojamo standartu saraksts tiek publicēts Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī un tas ir saistošs visām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Ja Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicētajā saskaņoto standartu sarakstā rūpnieciski ražotas ēkas nav iekļautas, tad uz tām neattiecas Būvizstrādājumu regulas prasība par ekspluatācijas īpašību deklarācijas izsniegšanu. Ja šādas ēkas nav iekļautas arī Noteikumu Nr.156 1.pielikumā, uz tām attiecas Noteikumu Nr.156 IV.²sadaļa “Atbilstības prasības būvizstrādājumiem, uz kuriem nav attiecināmas saskaņotās tehniskās specifikācijas un šo noteikumu 1.pielikumā minētie Latvijas valsts standarti”. Ražotājam katrai saražotajai būvizstrādājuma partijai jāpievieno produkta tehniskā pase, instrukcija vai cita veida dokuments, kurā norādīta vismaz šāda informācija: ražotāja nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme un kontaktadrese; būvizstrādājuma identifikācijas elements; tehniskie noteikumi, kuriem būvizstrādājums atbilst, ja tādi ir; garantētās tehniskās un fizikālās īpašības; paredzētais izmantojums.

Būvizstrādājuma paredzēto izmantojumu norāda ražotājs. Tāpat arī būtu jānorāda rūpnieciski ražotas ēkas pamatu risinājumu, kas var mainīties no rūpnieciski ražotas ēkas veida un grunts īpašībām, kurā to paredzēts novietot (būvēt). Bez tam ražotājs, ja ir nepieciešams, sniedz specifiskas uzglabāšanas, pārvadāšanas, uzstādīšanas un uzturēšanas instrukcijas patērētājam saprotamā valodā par precī, šajā gadījumā būvizstrādājumu,

attiecīgo dokumentu pievienojot līdzī būvizstrādājumam (izriet no Preču un pakalpojumu drošuma likuma 5.panta). Tāpat vēršama uzmanību, ka saskaņā ar LBN 211-15 “Dzīvojamās ēkas” 5.punktu mazstāvu dzīvojamām ēkām ražotājam jā sagatavo būvniecības ierosinātājam (patērētāja) ekspluatācijas instrukciju.

Ministru kabineta 2014.gada 2.septembra noteikumu Nr.529 “Ēku būvnoteikumi” 22.punktā ir noteikts dokumentu sastāvs, kas jā iesniedz būvvaldē, ja plānota pirmās grupas ēkas jauna būvniecība vai novietošana. Pirmajai ēkas grupai ir noteikts mazāks un vienkāršāks iesniedzamo dokumentu kopums nekā tas ir noteikts otrai un trešajai ēkas grupai. Regulējums neparedz pirmās grupas ēkām izstrādāt atsevišķu arhitektūras un būvkonstrukciju daļas (t.sk.detalizētus konstrukciju slodžu aprēķinus), piesaistīt būvspeciālistus, kā tas noteikts otrās un trešās grupas ēku būvprojektu izstrādei. Pie tam būvniecības ierosinātājs pats (nepiesaistot būvspeciālistu) var izstrādāt pirmās grupas ēkai nepieciešamos būvniecības ieceres dokumentus savai dzīvojamai ēkai, tās palīgēkai vai lauku saimniecības nedzīvojamai ēkai (Ēku būvnoteikumu 12.punkts).

Ražotājam jānodrošina normatīvajos aktos noteiktu dokumentu izstrādāšanu, piemēram, būvizstrādājuma (ēkas) vizuālo risinājumu, būvizstrādājuma tehnisko dokumentāciju un grafisko dokumentu ar ēkas fasādi, lai jebkurš lietotājs varētu gūt pārliecību par būvizstrādājuma atbilstību būves būtiskajām prasībām, garantētās tehniskās un fizikālās īpašības un kvalitāti.

		Atbilstoši Noteikumu Nr.156 2.punktam Patērētāju tiesību aizsardzības centrs veic būvizstrādājumu tirgus uzraudzību, pārbaudot būvizstrādājumu atbilstību normatīvajos aktos būvniecības jomā un tehniskajos noteikumos noteiktajām prasībām un ražotāja deklarētajām ekspluatācijas īpašībām. Tādejādi par kāda būvizstrādājuma neatbilstību, var vērsties Patērētāju tiesību aizsardzības centrā.
Apdrošināšana MK 19.08.2014. noteikumi Nr.502 “Noteikumi par būvspeciālistu un būvdarbu veicēju civiltiesiskās atbildības	Kāds dokuments uzskatāms kā apliecinājums par civiltiesiskās apdrošināšanas prēmijas samaksu un vai šī izziņa, ja apdrošināšanas līgums slēgts uz noteiktu termiņu, iesniedzama būvvaldei visos gadījumos, jeb tikai pēc būvvaldes pieprasījuma (piemēram, šo prasību iekļaujot būvatļaujas nosacījumos).	Ekonomikas ministrija norāda, ka Ministru kabineta 19.08.2014. noteikumu Nr.502 “Noteikumi par būvspeciālistu un būvdarbu veicēju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu”48.punktā vārdi “ <i>apliecinājums par prēmijas samaksu</i> ” ir lietoti to vispārpieņemtajā nozīmē. Tāpat ir jāņem vērā, ka apdrošināšanas regulējums neparedz, ka šādu apliecinājumu var izdot tikai apdrošinātājs. Līdz ar to kā apliecinājums par prēmijas samaksas var kalpot arī bankas izsniegts maksājuma apliecinājums. Par Ministru kabineta 19.08.2014. noteikumiem Nr.502 “Noteikumi par būvspeciālistu un būvdarbu veicēju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu” 8.punktu vēršam uzmanību uz to, ka attiecīgā punktā ir noteikts, ka attiecīgā “[i]zziņa paredzēta iesniegšanai būvatļaujas izdevējam”. Citos gadījumos šādas izziņas nepieciešamība nebija paredzēta. Tas saistīts ar to, ka tieši ar būvatļauju parasti tiek veikti sarežģītākie un apjomīgākie būvdarbi. Arī speciālajos būvnoteikumos ir noteikts, ka būvatļaujā kā būvdarbu uzsākšanas nosacījumu var noteikt prasību iesniegt būvdarbu veicēja civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas un atbildīgo būvspeciālistu profesionālās

obligāto apdrošināšanu”		<p>civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polises (sk., piemēram, Ministru kabineta 02.09.2014. noteikumu Nr.529 “Ēku būvnoteikumi” 54.2.3.apakšpunkt), bet citos būvniecības procesos tas nav noteikts. Ja apdrošināšanas līgums noslēgts uz noteiktu termiņu, tad attiecīgā izziņa ir iesniedzama pie būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildes kopā ar citiem dokumentiem būvvaldē vai institūcijā, kura pilda būvvaldes funkcijas.</p> <p>Papildus vēršam Jūsu uzmanību uz to, ka Būvniecības likuma 24.panta devītajā daļā ir noteikts, ka gadījumā, <i>“[j]a šajā likumā nav noteikts citādi, persona ar būvniecības informācijas sistēmas elektroniskajā pakalpojumā pieejamo elektroniskās parakstīšanas rīku paraksta strukturētus datus un veic citas darbības būvniecības informācijas sistēmā, tai skaitā apstiprina datu atbilstību dokumenta oriģinālam”</i>. Attiecībā uz dokumentu atvasinājumiem Būvniecības likumā nav noteikts, ka nebūtu izmantojams Būvniecības informācijas sistēmā pieejamais elektroniskais parakstīšanas rīks. Līdz ar to, personas var augšupielādēt Būvniecības informācijas sistēmā attiecīgā dokumenta elektronisko atvasinājumu un Būvniecības informācijas sistēmā apstiprināt tā atbilstību oriģinālam.</p>
<p><u>LBN skaidrojumi</u></p> <p>Latvijas būvnormatīva LBN 211-15</p>	<p>Par Latvijas būvnormatīva LBN 211-15 “Dzīvojamās ēkas” 16.punktā ietvertu prasību par projektēšanas</p>	<p>Latvijas būvnormatīvi veido vienotu sistēmu un tajos tiek lietota vienveidīga terminoloģija. Viens un tas pats parametrs tiek apzīmēts vienveidīgi, bet atšķirīgi parametri atšķirīgi.</p> <p>Latvijas būvnormatīvu LBN 211-15 “Dzīvojamās ēkas” 16.punktā ir noteikts, ka <i>“[d]zīvojamās ēkas stāva minimālais augstums no tīrās grīdas atzīmes līdz pārseguma</i></p>

<p>“Dzīvojamās ēkas”</p>	<p>pamatprasībām dzīvojamās ēkas stāva augstumam.</p>	<p><i>konstrukcijas apakšējai virsmai ir vismaz 2,5 metri</i>”. Šajā punktā jēdziens “<i>pārsegums</i>” ir lietots vispārpieņemtajā nozīmē – “[<i>t</i>]as, kas pārsedz, arī saista balstošās būvdetaļas”, un aprakstītais stāva augstums kā parametrs ir atšķirīgs parametrs, piemēram, no parametra “<i>brīvais augstums</i>”. Regulējums skaidri nosaka, ka stāva augstumu rēķina no vienas noteiktas virsmas līdz otrai noteiktai virsmai. Nav noteikts, ka būtu veicas kāda korekcijas pie kādiem apstākļiem, un šī iemesla dēļ stāva augstuma aprēķinā netiek ņemtas vērā piekārtās konstrukcijas (piekaramie griesti u.tml.).</p> <p>Latvijas būvnormatīvā LBN 211-15 “Dzīvojamās ēkas” nav noteikts minimālais parametrs koplietošanas telpu vai gaiteņu brīvajam augstumam. Ciktāl tas attiecas uz evakuācijas ceļiem, tad šajā gadījumā ir saistošs Latvijas būvnormatīvs LBN 201-15 “Būvju ugunsdrošība” 146.punkts, kurā ir noteikts, ka “[<i>e</i>]vakuācijas ceļa brīvais augstums ir vismaz divi metri, un šajā augstumā nav pieļaujami nekādi šķēršļi”.</p>
<p><u>LBN</u> <u>skaidrojumi</u> Latvijas būvnormatīva LBN 208-15 “Publiskas būves”</p>	<p>Latvijas būvnormatīva LBN 208-15 “Publiskas būves” 2.1.apakšpunktā noteikto terminu “bērnu iestāde”.</p>	<p>Latvijas būvnormatīva LBN 208-15 “Publiskas būves” (apstiprināts ar MK 30.06.2015. noteikumiem Nr.331) 2.1.apakšpunktā ir noteikts, ka bērnu iestāde ir publiska ēka, kurā sniedz bērnu uzraudzības vai sociālās aprūpes pakalpojumu vai īsteno pirmsskolas izglītības programmu. Ar jēdzienu “sniedz bērnu uzraudzības pakalpojumus” saprot bērnu uzraudzības pakalpojumu ārpus bērna dzīvesvietas. Pēc laika perioda, kurā bērns saņem pakalpojumu, to iedala: īslaicīgā (uzraudzība ne ilgāk par četrām stundām) un pilna laika (uzraudzība ilgāk par četrām stundām). Kā piemēru šeit var minēt bērnu pieskatīšanas</p>

		<p>centrus, rotaļu vai nodarbību telpas u.tml.) un fiziskās personas (aukles), kas uzrauga bērnus šajās vietās.</p> <p>Attiecībā uz jēdzienu “bērnu sociālās aprūpes pakalpojumi” norādām, ka sociālās aprūpes institūcijas bērniem nodrošina ilgstošu vai īslaicīgu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju, nodrošinot mājokli, aprūpi, audzināšanu un sociālo rehabilitāciju.</p> <p>Pirmsskolas izglītības iestādes (bērnudārzi) sagatavo bērnu sākumskolai, bet bērniem ar speciālajām vajadzībām izglītību īsteno speciālajās pirmsskolas izglītības iestādēs.</p> <p>Norādām, ka termins “bērnu iestāde” neietver vispārizglītojošo skolu ēkas, ja tās sniedz pamata un vidējās izglītības pakalpojumus un skolā netiek īstenotas pirmsskolas izglītības programmas.</p>
	<p>Par Latvijas būvnormatīva LBN 208-15 “Publiskas būves” piemērošanu pārbūves gadījumā</p>	<p>Ekonomikas ministrija norāda, ka LBN 208-15 1. punktā ir noteikts, ka šis “[b]ūvnormatīvs nosaka prasības, kādas ievēro projektējot jaunbūvējamas, atjaunojamas un pārbūvējamas publiskas būves, kā arī prasības publisku telpu projektēšanai citādu lietošanas veida būvēs [..]”. Citiem vārdiem sakot, ja mainās attiecīgās būvnormatīva prasības un netiek paredzēti kādi būvdarbi, tad ekspluatācijā nodotā ēkā nav nepieciešams veikt kādas izmaiņas. Pretējā gadījumā pie katrām būvnormatīvu izmaiņām būtu nepieciešams pārbūvēt vai atjaunot visas atbilstošās būves. Tas būtu pretēji tiesiskajai stabilitātei.</p> <p>Piemēram, ja ekspluatācijā nodotā ēkā ir izbūvēts lifts (1000 mm x 1000 mm) un netiek plānoti lifta šahtas pārbūve, tad būvniecības regulējums neuzliek par pienākumu pārbūvēt</p>

		<p>liftu šahtu, lai nodrošinātu atbilstību LBN 208-15 58. punktam. Vienlaikus, ja persona vēlas attiecīgo lifta šahtu pārbūvēt, tad gan tai un tajā plānotajam liftam ir jāatbilst LBN 208-15 58. punktam. Ievērojot iepriekš minēto, arī Būvniecības likuma 9.¹ pants attiecas tikai uz tiem gadījumiem, kad tiek plānots veikt kādus būvdarbus. Būvniecības likuma 9.¹ pantā ietvertais regulējums nav piemērojams gadījumā, lai akceptētu ekspluatācijā nodotas ēkas esošo stāvokli.</p>
<p><u>LBN</u> <u>skaidrojumi</u> Latvijas būvnormatīvs LBN 261-15 “Ēku iekšējā elektroinstalā cija”</p>	<p>Vai ir pieļaujams paredzēt aktīvo zibensaizsardzību</p>	<p>Latvijas būvnormatīvs LBN 261-15 “Ēku iekšējā elektroinstalācija” (apstiprināts ar MK 09.06.2015. noteikumiem Nr.294) nosaka prasības zibensaizsardzības sistēmu projektēšanai. Saskaņā ar LBN 261-15 42.punktu zibensaizsardzības sistēmu projektē un ierīko, nodrošinot šajā būvnormatīvā noteikto ēkas zibensaizsardzības līmeni vai atbilstoši piemērojamiem standartiem. Zibensaizsardzību obligāti paredz trešās grupas ēkām. Pārējos gadījumos zibensaizsardzības ierīkošanas nepieciešamību nosaka, ņemot vērā ēkas raksturlielumus un riska kritērijus, kas noteikti Latvijas nacionālā standarta statusā adaptētā piemērojamā standartā LVS EN 62305-2:2012 “Zibensaizsardzība. 2.daļa: Riska pārvaldība (IEC 62305-2:2010, modificēts)” (LBN 261-15 44.punkts).</p> <p>Norādām, ka LBN 261-15 nenosaka zibensaizsardzības sistēmas veidu – aktīvā vai pasīvā. Izvēloties pasīvo zibensaizsardzības sistēmu, piemēro LBN 261-15 izpildei publicētos pasīvās zibensaizsardzības standartus. Savukārt, izvēloties aktīvās zibensaizsardzības sistēmu, jāņem vērā LBN 261-15 noteiktās obligātās zibensaizsardzības prasības.</p>

<p><u>LBN</u> <u>skaidrojumi</u> Latvijas būvnormatīvs LBN 501-17 “Būvizmaksu noteikšanas kārtība”</p>	<p>Vai būvdarbu tāmju kopsavilkuma izmaksu grupas pozīcijā “virsizdevumi” iekļaujamās būvdarbu organizēšanas un vadīšanas izmaksas ir tiesīgi iekļaut lokālo tāmju pozīcijās „darba alga” un būvlaukuma ierīkošanas un uzturēšanas izmaksas iekļaut lokālo tāmju pozīcijās „mehānismi”.</p>	<p>Saskaņā ar Latvijas būvnormatīva LBN 501-17 “Būvizmaksu noteikšanas kārtība” (apstiprināts ar Ministru kabineta 2017.gada 3.maija noteikumiem Nr.239) (turpmāk – LBN 501-17) 3.9.apakšpunktu virsuzdevumi ir papildu izmaksas, kuras saistītas ar būvlaukuma iekārtošanu, uzturēšanu, būvdarbu organizēšanu, vadīšanu, darba aizsardzību un apdrošināšanu, kā arī citas ar būvdarbu realizāciju saistītas izmaksas. Savukārt LBN 501-17 12.punkts nosaka, ka tāmes ietver šādas izmaksu grupas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. būvdarbu tiešās izmaksas; 2. virsizdevumus; 3. peļņu; 4. pārējās pasūtītāja izmaksas, kas saistītas ar būvniecību, bet nav būvdarbi. <p>Šos izdevumus ietver kā atsevišķus izdevumu posteņus tikai pasūtītāja būvniecības koptāmē.</p> <p>Jūsu minētās tāmju pozīcijas (būvdarbu organizēšana, vadīšana, būvlaukuma ierīkošana un uzturēšana), ar būvniecību saistītās, izmaksas attiecas tikai un vienīgi uz virsizdevumu sastāvu, nav tiešā veidā saistošas būvprodukcijas jēdzienam, līdz ar ko šādu izdevumu iekļaušana būvprodukcijas nomenklatūras sastāvā nekādā ziņā nav pieļaujama. Tai pat laikā LBN 501-17 neaizliedz un neierobežo atsevišķu virsizdevumu aprēķinu izgatavošanu. Tomēr šāds aprēķins var kalpot tikai virsizdevumu nepieciešamā apjoma pierādīšanai, to norādot pieskaitījumu veidā virs tiešajām izmaksām.</p>
--	---	---

		Norādām, ka atbilstoši LBN 501-17 noteiktai kārtībai tāmēs detalizēti atšifrē būvdarbu tiešās izmaksas, savukārt virszdevumu pozīcijas tāmēs netiek atšifrētas, tās norāda kopējā summā, kā arī procentos attiecībā pret tiešajām izmaksām. Virszdevumu pozīciju atšifrējums ir katra būvdarbu veicēja kompetencē.
<u>LBN</u> <u>skaidrojumi</u> Latvijas būvnormatīvs LBN 202-18 "Būvniecības ieceres dokumentācij as noformēšana"	Par būvniecības ieceres dokumentācijas markām	Latvijas būvnormatīva LBN 202-18 "Būvniecības ieceres dokumentācijas noformēšana" (apstiprināts ar Ministru kabineta 2018.gada 28.augusta noteikumiem Nr.545) 17.punktā noteikts, ka nepieciešamības gadījumā būvniecības ieceres dokumentācijai var veidot papildu markas. Ekonomikas ministrijas ieskatā virsspiediena mehānisko daļu kā dūmu aizsardzības sastāvdaļu var likt sadaļā ESS-DA vai izveidot papildu marku.
<u>LBN</u> <u>skaidrojumi</u> Latvijas būvnormatīvs LBN 201-15	Par lietošanas veida noteikšanu izglītības iestādēm, kurās nodrošina interešu izglītību, vidējo profesionālo izglītību, kā	LBN 201-15 nosaka, ka pie V lietošanas veida pieskaitāmas būves un telpas, kas parasti tiek izmantotas dienā un kurās pastāvīgi uzturas lietotāji, kas pārzina telpas un <i>var patstāvīgi evakuēties</i> , tai skaitā administratīvās ēkas, arhīvi, bankas, biroju ēkas, glābšanas dienestu būves, zinātnes un pētniecības iestāžu ēkas, kā arī izglītības iestādes, kurās nodrošina vidējo, vidējo profesionālo, augstāko un interešu izglītību.

<p>“Būvju ugunsdrošība”</p>	<p>arī augstāko izglītību un vai tās pieskaitāmas pie LBN 201-15</p> <p>5.6.apakšpunktā noteiktajam V lietošanas veidam.</p>	<p>V lietošanas veida būvju un telpu noteikšanā nozīmīgs nosacījums ir, ka tās parasti tiek izmantotas dienā un kurās pastāvīgi uzturas lietotāji, kas pārzina telpas un <i>var patstāvīgi evakuēties</i>. Pie V lietošanas veida pieder izglītības iestādes, kurās bez vidējās, vidējās profesionālās un augstākās izglītības, nodrošina arī interešu izglītību. Tātad nosakot būves vai telpu lietošanas veidu izglītības iestādēs, kurās nodrošina interešu izglītību, jāņem vērā nosacījumi, ka parasti tās tiek izmantotas dienā un kurās pastāvīgi uzturas lietotāji, kas pārzina telpas un <i>var patstāvīgi evakuēties</i> bez citas vai citu personu palīdzības.</p> <p>Ekonomikas ministrijas ieskatā, ja interešu izglītība tiek īstenota dažāda vecuma cilvēkiem, tai skaitā arī bērniem (nepilngadīgiem), kuri <i>nevar evakuēties bez papildu palīdzības</i>, šajā gadījumā ir piemērojams IVa būves lietošanas veids (zemākais par V lietošanas veidu), bet, ja interešu izglītība tiek nodrošināta personām, kuras var pašas patstāvīgi evakuēties no būves vai telpām, tad šādām būvēm vai telpām piemērojams V būves lietošanas veids.</p>
<p><u>LBN skaidrojumi</u></p> <p>Latvijas būvnormatīvs LBN 016-15</p>	<p>Par Latvijas būvnormatīva LBN 016-15 “Būvakustika” 10. punktu piemērošanu par negodīgu konkurenci būvakustikas jomā un ES</p>	<p>Latvijas būvnormatīva LBN 016-15 “Būvakustika” 10. punktā ir noteikts, ka “[b]ūvakustikas eksperts ir diplomēts speciālists ar augstāko izglītību un vismaz piecu gadu darba stāžu akustikā, kura kvalifikāciju apliecina tādas institūcijas izsniegts sertifikāts, kas akreditēta nacionālajā akreditācijas institūcijā, vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts akreditētas institūcijas izsniegts sertifikāts”. Akreditācijas prasība ir noteikta ņemot vērā likumā “Par atbilstības novērtēšanu” ietvertu regulējumu. Ciktāl tas attiecas uz</p>

<p>“Būvakustika”</p>	<p>dalībvalstu ekspertu diskrimināciju Latvijā</p>	<p>Eiropas Savienības dalībvalstīm, normā tika paredzēts, ka Eiropas Savienības dalībvalstu atbilstošie speciālisti arī var praktizēt Latvijā bez ierobežojumiem, pieņemot, ka visā Eiropas Savienībā ir līdzīgas prasības – sertifikācija un akreditācija.</p> <p>Brīvas pakalpojumu sniegšanas likuma 6. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka “[p]akalpojuma sniegšanas ierobežojumu var noteikt, ja tas ir pamatots ar sabiedrības interešu ievērošanu, nav diskriminējošs un ir samērīgs”. Attiecīgi Latvijas būvnormatīva LBN 016-15 "Būvakustika" 10. punkts, ciktāl tas attiecas uz Eiropas Savienības dalībvalstu būvakustikas ekspertiem, būtu vērtējama no samērīguma principa tieši saturiskajā kontekstā, nevis no formālas prasības izpildes viedokļa. Latvijas regulējuma mērķis pēc savas būtības, dēļ tā, ka nav noteiktas vienotas un standartizētas izglītības prasības Latvijā būvakustikas jomā, ir pielaist personu būvakustikas pakalpojumu sniegšanai, ja tās zināšanas un līdzšinējie darbi pārbaudīti no trešās personas puses. Latvijas regulējumā akreditācijas prasība ir ietverta ņemto vērā spēkā esošo atbilstības regulējumu. Tomēr, mērķis ir nodrošināt pietiekamu pārbaudi pēc būtības.</p> <p>Ievērojot iepriekš minēto, Latvijas būvnormatīvs LBN 016-15 “Būvakustika” 10. punktā ietvertais regulējums tiks precizēts, lai nodrošinātu tā atbilstību Brīvas pakalpojumu sniegšanas likumam, kā arī tiks pārvērtēta tā atbilstība arī citam saistītajam regulējumam.</p> <p>Vienlaikus vēršam uzmanību uz to, ka attiecībā uz būvakustikas ekspertiem nav piemērojami Ministru kabineta 20.03.2018. noteikumi Nr.169 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi”.</p>
----------------------	--	---

		<p>Tāpat vēršam uzmanību uz to, ka gadījumā, ja persona nav ieguvusi tiesības sniegt būvakustikas pakalpojumus citā Eiropas Savienības dalībvalstī, tad uz šo personu, ja tā vēlas šādus pakalpojumus sniegt Latvijā, ir piemērojams Latvijas būvnormatīva LBN 016-15 “Būvakustika” 10. punktā ietvertais regulējums. Jāatzīmē, ka attiecīgais regulējums neparedz, ka piecu gadu darba stāžā akustikā būtu ieskaitāms tikai darbs Latvijā vai Latvijā sertificētas personas uzraudzībā. Tomēr, ciktāl būvakustikas pakalpojums tiek sniegts Latvijā, tam ir jāatbilst pakalpojuma sniegšanas laikā spēkā esošo būvnormatīvu prasībām.</p>
--	--	--